PART TWO
DRAUGAS
Saturday, February 6, 1960

MOKSLAS ☆ MENAS LITERATŪRA

ANTROJI DALIS
DRAUGAS
Šeštadienis, 1960 m. vasario 6 d.

Copy 1960

Apie romano konkursą

Pasiūlymai keisti konkurso kryptį

ANTANAS VAIČIULAITIS

Red. pastaba: Chicagoje rytoj įvyksta mūsų didžioji literatūros šventė — įteikimas premijos už geriausią šių metų konkurso romaną. Laimėtojo vardą išgirsime rytoj, tačiau jau iš anksto pavyko atskleisti kaikurias konkurso eigos "paslaptis", kreipiantis į jury komisijos pirm. Antaną Vaičiulaitį, kurio atsakymus į paduotuosius klausimus čia ir spausdiname.

— Jūs esate daug kartų dalyvavęs literatūrinėje jury komisijoje. Kaip atrodo šių metų konkurso derlius lyginant su kitais konkursais, kur jums teko būti jury komisijoje?

— Kaip jau buvo pranešta, konkursui buvo atsiųsta vienuolika veikalų. Žiūrint iš literatūrinės pusės, derlius atrodė patenkinamas, gal net geresnis už vienų kitų praėjusių metų.

— Kaip vyko šių metų jury komisijos paruošiamieji darbai?

— Komisija, į kurią, kaip žinote, įėjo K. Bradūnas, L. Dambriūnas, A. Nyka-Niliūnas, J. Vitėnas ir aš, romanus perskaitėme gan greitai — beveik visus jau prieš Kalėdas. Šiaip gi jokių kitų pasiruošimų komisija neturėjo. Beliko tik iš vienuolikos atsiųstųjų vieną išskirti premijai.

— Ką galėtumėte pasakyti apie lemiamojo posėdžio eigą?

— Posėdyje galutiniam "susigrūmimui" atliko trys romanai, kurie komisijos nariams atrodė geriausi iš visų. Dar aptarus kiekvieną iš jų atskirai, buvo prieita prie balsavimo — kas iš tų trijų laimės premiją.

— Koks premijuotojo veikalo sužetas, kokias idėjas jis iškelia ir kuo jis iš kitų išsiskyrė?

— Dėmesį patraukia itin aktuali ir gyva tema — skersinis piūvis per dabartinį gyvenimą tų lietuvių, kurie po karo atsidūrė Amerikoje. Tai tiesus ir atviras žodis. Veikalas išsiskiria ir savo gan moderniu stilium.

— Kokias temas palietė kiti autoriai ir ar yra iš jų leistinų per atkarpą bei spausdintinų atskirais leidiniais?

— Temos buvo įvairios. Trejetas knygų buvo iš istorijos: viena iš Mindaugo laikų, antra iš Vytauto Didžiojo ir trečia iš marų laikotarpio. Pora romanų parašyta partizanine tema. Yra tokių, kuriuose veiksmas eina vokiečių okupacijoje. Viename vyrauja šeimos gyvenimo tema. Du nukelia skaitytoją į Ameriką, — kokie vėjai pučia tarp čia po karo atvykusių lietuvių. Vienas romanas yra lyg lietuvės kaimietės gyvenimo epopeja. Iš jų keletas yra tikrai spausdintinų ir per atkarpą ir atskira knyga. Mano galva, atskirai pirmiausia tektų išleisti tuos du veikalus, kurie buvo patekę į galutines varžybas, nors premijos ir nelaimėjo. O kas atkarpai geriausia tiktų, komisijos nariai turėjo progos išsišnekėti su posėdyje dalyvavusiu "Draugo" atstovu — kun. P. Garšva.

— Ar nemanytumėte, kad ateityje reikėtų pakeisti "Draugo" konkurso sąlygas ta prasme, kad būtų premijuojamas geriausias dienraščio atkarpai tinkąs dalykas, ar tai būtų romanas, ar novelių rinkinys, ar atsiminimų knyga?

— Visiems komisijos nariams atrodė, kad "Draugo" konkurso sąlygas reikėtų pakeisti ta prasme, kaip jūs minite, ar dar net plačiau.

— Be ganamų konkurso keliu, kokius kitus, pvz. verstinius, romanus ar kitus beletristinius kūrinius jūs siūlytumėte dienraščiui perleisti per atkarpą?

Antanas Vaičiulaitis

— Siūlyčiau pirmiausia lietuviškus veikalus atkarpai. Iš šiemet premijai atsiųstų bent keli jums būtų visai tinkami.

— Kas jūsų manymu galėtų lietuviškai knygai dar labiau atidaryti kelią į lietuvių šeimas?

— Geresnis platinimo tinklas.

— Kokias priemones turėtume panaudoti, ugdydami naujus talentus būsimiesiems romanų konkursams?

— Gal geriau tiktų galvoti apie talentų ugdymą ne tik romanų konkursams, bet apskritai mūsų literatūrai. O čia problema yra sunarpliota, ir sunku tiesiai pasakyti, kurios priemonės būtų vaisingiausios. Svarbiausia gal žadinti tarp jaunų ir vyresnių tas jėgas, kurios gali tarti savo kūrybos žodį. Tenka prisipažinti, kad ir konkursai yra atvedę vieną kitą autorių į mūsų literatūrą. O tai jau gražus laimėjimas.

● **Dalia R. Bulgarytė** dirba organinės chemijos tyrinėjimuose Fordhamo Universitete, New Yorke, kur ji tęsia pokolegines studijas. Bakalaureato laipsnį, su Cum laude atžymėjimu, ji įgijo Detroite katalikų Marygrove kolegijoje.

Elena Tumienė

INDIŠKA MEILĖS GIESMĖ

Kas buvom mudu amžių pradžioje?
Gal du žiedai ant vieno stiebo...
Gal dvi dulkelės žiedo viduje,
O gal viena ameba?

Gal buvome dvi mintys Amžinam Prote
Šviesų jaunos kūrybos rytą,
Kai Viešpats taria: "Te-
Būnie!" Ir padaryta.

Kas buvom mudu amžių vidury?
Gal dvi stirnelės. Mums veja ten sprogo...
Gal du balandžiai mėlynai žalsvi
Ant rausvo stogo.

Kas esame dabar, ar žinom aš ir tu?..
Kodėl? Iš kur, kieno pagalba
Ašen be žodžių visad suprantu,
Kai tavo širdis kalba?

Kam gi prie puotančių į upę žiburių
Ji štai kartoja: "Laime mano!"?
Kodėl siela, kai į tavas akis žiūriu,
Nuskendo į Nirvaną?

Laiškas iš Florencijos

Mieloji Andromacha,

Rašau tau iš Florencijos, kuri šiandien garsi meno galerijomis, genialiais architektūros kūriniais ir senomis, ištaigingai išpuoštomis bažnyčiomis. Tačiau jau ir prieškristiniais laikais (tarp 8 ir 3 šimtmečio) Florencijos miestas buvo etruskų civilizacijos ir kultūros žydėjimo centras.

Florencijoje turistą nustebina nepaprasto dydžio katedra Maria del Fiore, statyta prieš 600 metų. Laiške neįmanoma aprašyti kad ir pačius stambiuosius jos romaniško stiliaus savumus, kurie savo grožiu priblokšia žiūrovą. Šalia jos stovi milžiniškas, dailininko Giotto statytas, varpinės bokštas. Nors jau praėjo beveik puspenkto šimtmečio, kaip ji dailininko ir architekto ranka iškėlė į padanges, bet jis atrodo lyg dar tik vakar statytas. Pro ją praeina kartų kartos, iš visų pusių apžvelgdamos besigėrėjančiais žvilgsniais, o jis lieka ir toliau stovėti, dailiai atsirėmęs į Tuskanijos dangų.

Netoli nuo šio bokšto stovi atskiros krikštijimo koplyčios pastatas, vadinama baptisterija, kuri ypač yra garsi bronzinėmis savo durimis, auksakalio Ghiberti prieš penkis šimtus metų padarytomis iš bronzos. Michelangelas jas pavadino Rojaus vartais. Aprašyti jų grožį aš nė nebandau. Reikia jas savo akimis pamatyti ir išgyventi jų įspūdį. Ir man labai graudu, kad tu, Andromacha, nesi šiuo metu Florencijoje ir negali jų pamatyti. Šitų vartų ar durų vienintelė imitacija yra Amerikoje, Forest Lawn kapinėse, Los Angeles mieste, prie to paties pastato, kuriame kabo garsus Stykos "Nukryžiavimas".

Gausūs italų ir kitų kraštų dailininkų paveikslai yra sukaupti Uffici meno galerijoje, kuriai apžiūrėti reikėtų ištisų savaičių. Ypač daug čia yra Tintoreto, Giotto, Filippi Neri kūrinių. Pati galerija statyta lakios vaizduotės architekto Vasari.

Taip pat garsūs yra Florencijoje Pitti kunigaikščių rūmai, vadinamieji Palazzo Pitti, su gausiais paveikslais, Romos imperatorių marmoriniais biustais.

Dailininko Giotto paveikslai puošia ir garsiąją Santa Croce bažnyčią, kurioje ilsisi palaidoti Galilėjus, Michelangelas, Machiavellis ir kt. žymūs italai.

Vienas iš nuostabiausių plastinio meno kūrinių stovi Akademijos galerijoje. Tai milžiniška, Michelangelo sukurta, Dovydo statula. Ji taip gerai padaryta, kad atrodo, kaip gyva. Toje pačioje galerijoje yra ir Michelangelo "Vergų" statulos. Šie vergai (vyrai ir moterys) taip sukurti, kad atrodo tik pusiau išsilaisvinę iš marmoro masės.

Dažnoje Florencijos bažnyčių sienoje įmūryti garsių italų sarkofagai. Štai vienoje įmūrytas 26 m. grafienės sarkofagas, ant kurio itališkai užrašyta: "Ji buvo tiek graži, kiek ir dora". Kad ji buvo graži, nėra jokios abejonės, nes čia pat stovi jos biustas.

Visas Florencijos miestas atrodo kaip muzėjus. Kur tik akį užmesi, iš ten nuo pastatų į tave žvelgia dailios statulos, ypač moteriškos.

Per patį Florencijos miestą teka Arno upė. Ant jos yra garsusis Ponte Veechio tiltas, statytas viduramžiais. Jis persilpnas atlaikyti automobilių svorį, todėl juo vaikšto tik pėstieji. Abiejose jo pusėse susispietusios gausios krautuvėlės, pardavinėjančios įvairius Florencijos suvenyrus. Tu, Andromacha, nesusilaikytum, ko nors čia nenusipirkus

Florencijoje yra daug ir auksakalio Benvenuto Cellini kūrinių. Savo nuotykingą gyvenimą jis yra aprašęs savo išgarsėjusioje autobiografijoje, kuri dar ir šiandien visame pasaulyje yra viena iš skaitomiausių knygų.

Ant kiekvieno žingsnio Florencijoje tavęs laukia staigmena. Pasitaiko čia žmonių lygne iš šio šimtmečio. Štai ties vienu muzėjumi sukinėjasi auksinių ilgų plaukų ir su tokios pat spalvos barzda vyriškis, labai panašus į Kristų, kokį piešė nerafinuoti dailininkai. Arba, štai, vienoje aikštėje dailininkas (gal savamokslis?) piešia su kreida vienuolę ant gatvės grindinio. Ratu apsupę jo darbą stehi italų vaikai. Jų akys didelės ir protingos.

Gražios atrodo marmurinės statulos, surinktos į Florencijos muzėjus, bet dar gražiau atrodo tų statulų kopijos, padarytos mūsų laikų skulptorių ir išstatytos pardavimui krautuvėse (ypač Via dei Fossi gatvėje).

Aš jaučiuosi laimingas, kad likimas man leido išbūti Florencijoje net tris dienas ir nugirdyti savo nepasotinamą sielą iš meno kūrinių trykštančiu grožiu.

Mieloji Andromacha, jeigu tu kada nors nepamatysi Florencijos ir jos meno turtų, žinok, kad tavo siela bus patyrusi didelį nuostolį. Sudiev, brangioji Andromacha. Lauk manęs atsiliepiant iš Romos,

Tavo draugas
Juozas Tininis

● **A. Škėma ir K. Ostrauskas patiko bolševikams.** Visų pirma bolševikams patiko Škėmos sąvokos "patikslinimas": "Leiskite žodį **tremtis** pakeisti žodžiu **išeivija**. Tebetikiu — niekas mūsų netrėmė, o patys pabėgome..." Bet ypačiai patiko tai, kad "A. Škėma konstatuoja emigrantų dvasinę degradaciją, pažymėdamas, jog emigrantai poetai 'garantuotai artėja į beprasmingumą nieką, mirtį'". Lygiai patiko Literatūros ir Meno redakcijai ir K. Ostrausko pasisakymas: "Esam tik skeveldra (ir toji suskilusi), tad negalima turėtiliguistų iliuzijų ir leistis į puikybę". Išvada: kiekviena mūsų nevykusi savikritika bolševikus tik džiugina. (B.)

● **Spaudos darbuotojų pasitarimas.** Prieš kelerius metus Los Angelėse veikusiam lietuvių žurnalistų vienetui "dingus", paskutinysis jo buvęs pirmininkas Bronys Raila, dabar su Vlado Bakūno talka, galvoja suburti lietuvius kaliforniečius spaudos darbuotojus iš naujo.

Tuo tikslu sausio 24 d. vakare Bakūnų namuose įvyko pasitarimas. Buvo kviesti keli asmenys. Per keletą savaičių nutarta sušaukti kitą, platesnį lietuvių spaudos darbuotojų pasitarimą.

KULTŪRINĖ KRONIKA

● **Juozas Vaškas,** MIC, prieš kiek metų anglų kalba parašęs gilią ir mums lietuviams labai artimą disertaciją apie tėvynės meilės dorybę, šiemet, vasario 4 d. sulaukė 50 m. amžiaus. Už šią disertaciją Romoje, Angelicum Universitete, yra gavęs daktaro laipsnį. Disertacija mums itin įdomi, bet iki šiol niekur nepaskelbta. Yra taipgi bendradarbiavęs lietuvių periodinėje spaudoje, darbar darbuojasi lietuvių kolonijose pamokslaudamas. Kai kurį laiką, po a. a. kun. dr. J. Navicko, vadovavo Marianapolio lietuvių kolegijai. Paskutiniu metu, prieš kun. dr. Pr. Brazį, yra buvęs tėvų marijonų viceprovinciolas. Yra gimęs 1910 m. vasario 4 d. Newarke. Jo tėvai — Kazys ir Magdalena Pašukonytė — yra kilę nuo Sasnavos, netoli Mariampolės. Išėjęs Šv. Benedikto Aukšt. Mokyklą ir Marian Hills parengiamuosius kursus, filosofiją studijavo Montrealy, Kanadoje, o teologiją — Romoje. Kunigu įšventintas 1934 m. liepos 15 d. Trejus metus pasidarbavęs Marianapolio kolegjoje, vėl grįžo į Romą, kur ir parašė savo disertaciją "Tauta ir tautybė". Gilus intelektualas ir estetas, puikiai mokąs lietuvių ir anglų kalbas, gilinęsis į lotynų, prancūzų, italų kalbas. Nuoširdžiai pamilęs lietuvybės reikalus. Lietuviškoji visuomenė tikisi sulaukti daugiau jo spaudos darbų.

● **Pranas Klimaitis,** laikraštininkas, yra miręs 1940 m. Šiemet sueina 20 m. kaip jo netekome. Yra dirbęs Vilniaus Žinių redakcijoj. 1916 metais baigęs karo mokyklą, tarnavo Sibire. Dalyvavo Lietuvių seime Petrapily. Drauge su karininku Juozapavičiumi Galicijos fronte organizavo lietuvių karinius dalinius. Bolševikų kalintas, 1920 m. grįžo į Lietuvą. Tarnavo kariuomenės štabe. 1922—1925 m. vadovavo Šaulių Sąjungai. 1919 metais Prano slapyvardžiu išleido plačiai vartotą Lietuvos istorijos vadovėlį. Kiti jo veikalai: Trumpa mūsų kalbos gramatika (1922), Lietuvių spauda (1933), Publicistika (1933), Kova dėl pajūrio (1935), suredagavo leidinėlį apie Kražius. Išvertė pora knygų iš rusų kalbos. Buvo gimęs 1883 m. sausio 8 d. Papartynių k., Sintautų valsč., Šakių apskr.

● **"Senoji lietuviška knyga Vilniaus universitete".** Tokiu titulu Vilniaus universitetas neseniai išleido pirmąjį tomą bibliografijos, apimančios XVI—XVIII amžiais išleistas lietuviškas knygas. Į rodyklę yra įtrauktos ir to paties laikotarpio Prūsuose išleistos knygos, turinčios lietuviškų tekstų, reikšmingų letuvių literatūros istorijai. Įdėtos ir kai kurių senųjų leidinių fotokopijos.

● **Jono Bretkūno knygų mikrofilmai.** Upsalos universitete yra saugojami ir Jono Bretkūno knygų vieninteliai išlikę egzemplioriai, išleistų 1589 m. Lietuvos Valstybinė biblioteka neseniai gavo iš Upsalos universiteto tų knygų mikrofilmus. (E.)

● **Ad. Mickevičiaus** "Pono Tado" fragmentas, užvardintas "Lietuvos miškai" (The Forests of Lithuania), yra paruoštas Cambridge Universiteto literatūros istorijos profesoriaus D. David. (E.)

● **Prof. Antanas Liuima,** dėstąs Gregorianumo Universitete Romoje, sulaukė 50 metų amžiaus. Kilimu — uteniškis, iš Ažudvarių vienk. Utenos gimn. baigė 1928 m. ir sekančiais metais įstojo į jėzuitų ordiną. Filosofijos studijas ėjo Olandijoje, lituanistikos moksluose gilinosi Kauno Universitete (drauge 1935—1938 m. mokytojaudamas jėzuitų gimnaz.). Nuo 1940 metų teologijos (ypač asketinės ir mistinės) studijas gilino Prancūzijoje, kur 1950 m. gavo daktaro laipsnį, parašydamas disertaciją apie Šv. Pranciškų Salezietį. Jau sekančiais metais buvo pakviestas dėstyti asketinę ir mistinę teologiją Gregorianumo Universitete, kur jam tenka dirbti su vyresniais studentais, besiruošiančiais mokslo laipsniams, tikrinti jų disertacijas ir t. t.

Bendradarbiauja lietuvių periodinėje spaudoje, o taipgi prancūzų, italų mokslo žurnaluose. Jo straipsnių yra Lietuvių Enciklopedijoje, prancūzų enciklopedijose Catholicizme ir Dictionaire de spiritualite ascetique et mystique. Rengia keturių tomų veikalą Historia spiritualitatis. Pernai metais išspausdino veikalą "Aux sources du Traite" (apie Šv. Pranciškaus raštų šaltinius), o dabar baigia taisyti paskutines korektūras antrosios to veikalo dalies. Pernai buvo pakeltas į ordinarinius profesorius. Praeitą rudenį suredagavo "Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos darbus" ir atidavė spaudai. Kaip paskaitininkas yra dalyvavęs keliose tarptautinėse studijų savaitėse apie viduramžių dvasinį gyvenimą. Praeitą rudenį išrinktas Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos pirmininku.

● **Lietuvių istorijos draugijos** metinis susirinkimas įvyko sausio 31 d. direkt. A. Rūgytės bute. Paskaitą ta proga skaitė M. Narbutas apie Durbės kautynes. Ji bus atspausta sekančiame "Tautos Praeities" numeryje. Valdybos pirmininkas kun. dr. K. Matulaitis ir kiti valdybos nariai padarė praėjusių metų veiklos pranešimus. Valdyba turėjo 18 posėdžių. Išleistas pirmasis Tautos Praeities sąsiuvinys, kurio išplatinta 422 knygos. Dar liko neišplatintos 568 knygos. Valdyba turėjo pajamų 1.820 dol. Dar nepilnai atsiskaityta už pirmąjį Tautos Praeities numerį, tačiau platinimui tebevykstant, tikimasi atsiskaityti. Naujo numerio leidimui kasoje yra 800 dol. 20 centų. Visuotinis susirinkimas priėmė nutarimą pagirti valdybą už praėjusių metų veiklą.

● **Architektūros paroda.** Šiandie, vasario 6 d. 2 val p. p. (punktualiai) Jaunimo Centre, 5620 S. Claremont Ave., Chicagoje, atidaroma Lietuvos Pasiuntinybės Brazilijoje Rūmų Projekto architektūrinių darbų paroda. Išstatyta vienuolikos lietuvių architektų 68 darbai. Lietuvių visuomenė kviečiama dalyvauti atidaryme.

● **Prof. Julių Gravrogką, pro.f Joną Grinių, prof. Ant. Liuimą ir prof. Antaną Salį** Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija pakėlė į garbės akademikus. Kiek anksčiau pranešėme, kad šios garbės yra sųsilaukęs ir lietuviškųjų kultūrinių reikalų puoselėtojas prel. Pr. Juras.

GLĖBO EZERAS LIETUVOJE

VALGIŲ RECEPTAS IR... SUSIDOMĖJIMAS LIETUVA

P. P. ČINIKAS, MIC, Milwaukee, Wisc.

Populiariausios knygos

Per praeitus 15 metų daugiasia perkamos knygos dienraščio Draugo knygų platinimo centre buvo maldaknygės, anglų - lietuvių kalbų žodynai ir valgių gaminimo knygos. Toms knygoms visad yra pirkėjų ir beveik kiekviena laida išsibaigia. Iki šiol valgių gaminimo knygos yra buvusios vien tik lietuvių kalba, o dabar net keli tūkstančiai antros laidos knygos "Popular Lithuanian Recipes" jau yra išparduota. Šią knygą suredagavo mums visiems gerai žinoma Juozapina Daužvardienė, Lietuvos konsulo dr. P. Daužvardžio žmona.

Nors dienraštis Draugas ją išleido, visvien pas autorę dažnai kreipiasi interesantai dėl knygos. Laiškai pas ją ir į Draugą nuolat ateina iš tolimiausių Amerikos ir pasaulio kampų.

Kas įdomiausia, kai pirkėjai kreipiasi į ją, tai dažnai jie prideda visokiausių kitų prašymų ir reikalavimų, nes knygos pirkimas paprastai yra tik įvadas.

Reikia pasakyti, kad mūsų konsulatas nemažai pasitarnauja Lietuvos reikalams, mėgindamas išpildyti tuos reikalavimus, kurie dažnai prasideda prašymu informacijų, kur galima pirkti lietuviškų valgių gaminimo knygą. Man teko pasklaidyti visą pluoštą laiškų, kurie jai buvo atsiųsti per praeitus kelerius metus. Visi yra įdomūs, nes kiekvienas prie prašymo prideda komentarą ar išaiškinimą, kodėl nori pirkti valgių receptų knygą.

Lietuviškos vakarienės

Iš mažai girdėto miesto Washington valstybėje rašo ūkininkė lietuvaitė, kuri gyvena tarp kitataučių ir yra moterų ratelio vedėja. Ji sugalvojo visus pavaišinti lietuviška vakariene. Prašo informacijų — receptų ir klausia, kur galima susisiekti su lietuviais, kurie galėtų pakalbėti apie Lietuvą ir gal net pademonstruoti Lietuvos liaudies šokius. Konsulatas suranda arti gyvenantį tremtinį ir net lietuviškų šokėjų grupę. Visa tai įvyko tik todėl, kad lietuvaitė sumanė svečius pavaišinti lietuviška vakariene.

Daug būna tokių laiškų nuo jaunu porų, kurių tėvai yra mirę ir kurios nenori užmiršti, kaip gaminti lietuviškus valgius, kuriuos mėgo jaunystėje.

Jaunas lietuvis laidotuvių direktorius Chicagoje Jonas Evans ir kelios kitos šeimos retkarčiais per metus susirenka ir valgo įvairių kraštų vakarienes. Vaikai tą vakarą turi papasakoti apie tą kraštą. Kiekvienais metais būna iškilminga lietuviška vakarienė, paruošta iš receptų, parinktų iš knygos "Popular Lithuanian Recipes". Tą vakarą būna vartojamos gražiausios lietuviškos staltiesės ir kiti papuošimai.

Man pačiam teko suruošti iškilminga lietuvišką vakarienę Tarptautinio Instituto Milwaukės miesto sekcijai. Dalyvavo per 70 kitataučių. Ponios Daužvardienės grupė papasakojo apie Lietuvą ir padainavo liaudies dainų. Ta proga buvo mažytė liaudies meno paroda.

Vienas Georgijos valstybės advokatas, pamatęs Chicagos laikraštyje aprašymą tos knygos, užsisakė kopiją ir vėliau laišku sveikino konsulienę, aiš-

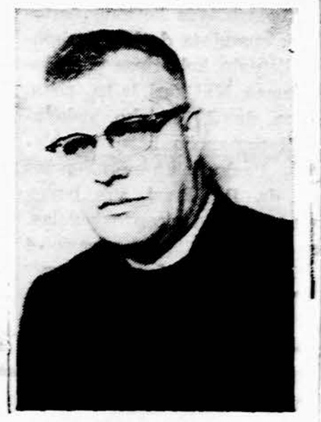

Petras Činikas, MIC.

kindamasis, kad greitu laiku sukvies prietelius į lietuvišką vakarienę.

Būna ir liūdnų incidentų. Chicagos ligoninės mokytoja prašė įvairių tautybių studentes suruošti savo tautybės vakarienę. Lietuvaitė atsisakė, tai lenkaitė jos bičiulė jos vardu pas J. Daužvardienę gavo knygą ir suruošė vakarienę. Kai lenkaitė pradėjo dirbti, tai ir lietuvaitė prisidėjo. Vakarienė buvo labai sėkminga.

Vytautas Belajus pasakoja apie lietuviuką, kuris ruošėsi vesti ir panoro gauti tikrų lietuviškų receptų vakarienei, vedybų papročių aprašymą ir lietuviškų plokštelių. Vytautas pagelbėjo. Visa tai įvyko tolimoje Oregon valstybėje, nes jaunas lietuviukas pasiilga masi to pagaminto, kaip motina gamino.

Laiškai yra pilni panašių įvykių, bet nevisi laiškai tik ta linkme eina.

"Kaip einasi dalykai Telšiuose?"

"Pasakyk, kur galima pirkti lietuviškų valgių knygą amerikiečių kalba", — taip dažnai rašo kiti. Bet ir taip pat dažnai dar priduria: "Kaip einasi dalykai Telšiuose? Mano tėvai iš ten". Jie paaiškina, kad domisi Lietuva, ypatingai dabar, kai rusai pajungė visą kraštą.

Kaip dažnai tie patys informacijų ieškotojai prideda prašymą: "Kur galima pirkti lininės medžiagos, kaip Lietuvoje gaminama. Aš turiu du rankšluoščius ir mačiau per televiziją, kad lietuvaitė turėjo priejuostę pasidariusi iš tokios pat medžiagos. Noriu taip pat pasisiūti priejuostę. Gal net reikės pirkti visą suknelę. Prisiųskit valgių gaminimo knygą. Mano motina paliko man tuos rankšluoščius. Jie labai gražūs".

Viena mokytoja iš Kalifornijos rašo, kad ji yra lietuvaitė ir yra nugirdusi kur, kad galima gauti lietuviškų valgių receptus anglų kalboje. Ji nusiperka. Rašo vėliau, kad nori parodyti, koks kilnus yra Lietuvos kraštas ir kiek dabar kenčia, tai suruoš ypatingas geografijos pamokas apie Lietuvą, papuoš eglutę lietuviškais ornamentus ir t. t.

Prieš kiek laiko matėme viename Chicagos laikraštyje, kad viena ponia laimėjo premiją už savaitės geriausią valgių gaminimo receptą. Receptas paimtas tiesiog iš knygos, nors knyga turi "copyright" teises.

Kadangi lietuviška eglaitė yra gavusi tiek reklamos per Chicagos muzėjų, tai yra daug susidomėjimo ir valgių knyga.

Brolių Šarkų restoranas Chicagoje, 6301 West 63 Str., pradėjo gaminti kiekvieną dieną du lietuviškus valgius, kadangi tie, kurie rengia ten vakarienes, nuolat prašo tų valgių vakarienėms. Jie pagalvojo, kad ir kiti klientai gal panorės pamėginti. Jie neapsivylė. Yra daug užsakymų tų valgių.

Kai man tenka dalyvauti vestuvėse, kur bent vienas jaunavedis yra lietuvių kilmės, visad dovanoju "Popular Lithuanian Recipes".

Būtų irgi gražus dalykas, jei kas nors susirūpintų padovanoti tą knygą mažų miestukų laikraščiams, kurie talpina valgių receptus. Tikiu, kad ankščiau ar vėliau tilps nors vienas ir lietuviškas.

Visokiais būdais galima platinti Lietuvos vardą, ir lietuviškų valgių gaminimo knyga yra vienas iš tų prieinamų būdų. Kai kuriems tokie dalykai gali atrodyti mažmožiai, bet reikia panaudoti įvairiausias priemones pasakyti visiems lietuviams ir nelietuviams, kad yra toks kraštas, ar priminti užmiršusiems apie jį. Nereikia gailėtis pastangų Lietuvos garbės išlaikymui ar pagarsinimui.

KULTŪRINĖ KRONIKA

● **100 metų nuo gimimo ir 45 m. nuo mirties** kun. Juozo Žebrio sueina šiemet. Tai buvo vienas šviesiausių lietuvybės žiburių Amerikoje. "Apžvalgos" ir daugelio kitų laikraščių bendradarbis ir dalimi redaktorius, pvz. Bostono Lietuvių Laikraščio, Ryto. Atskirai išleido knygelę "Kankinimas katalikų Kražiuose". Buvo taip paveiktas Kražių skerdynių įspūdžio, kad išleido "Knygelę dėl lietuviškų kareivių Amerikoje". Knygėlė (32 pusl.) pasirodė 1894 m. Plymouthe, Pa., ir jos tikslas buvo ruošti kovotojus Lietuvos laisvei atgauti. Knygelės įžangoje rašė: "Lietuviška kariuomenė, dabar tveriantis Amerikoje, turi priduoti viltį prisikėlimui Lietuvos. Lietuviams ne ant juoko reikia ristis kareiviškonn draugystėsna ir persiimti visiems kareiviška dvasia... Jei kas nori būti kareiviu, tai reikia būti tikru kareiviu, visa širdimi ir galva; kareiviams nepritinka būti išmergėjusiems vyrams, kur viską norėtų lengvo ir gero, reikia nebijoti pakelti nėjokio vargo, o jei reikalautų Dievas ir tėvynė Lietuva, nebijoti pralieti kraujo".

Knygelėje duoda pagrindines rikiuotės žinias. Primena, kad einant pratybų ir grįžtant reikia dainuoti lietuviškas dainas. Net duodamos septynios dainos. Jose randama skatinančių ginti Lietuvą nuo maskolių, taipgi reiškiančiu Lietuvos laisvės viltis, kaip šis posmas: "Žemė tėvų mano Lietuvos brangioji, / Nors tu kaip gentė sviete negiliuoji, / Nors tu tarp smagiųjų ašarose viena, / Tikiu, jog dėl tavęs virs šviesesnė diena".

Kun. Žebrys buvo gimęs 1860 m. vasario 16 d. Palainių kaime, Šiaulių apskr. Mokėsi Šiaulių gimnazijoj ir Kauno kun. seminarijoje. Įšventintas 1884 m. Kunigavo Akmenėje, platindamas blaivybę, skatindamas mesti bylinėjimus, gyvent vienybėje. Nepakęsdamas rusų priespaudos, 1892 m. atvyko į JAV ir apsigyveno Waterbury, Conn., kur įsteigė lietuvių parapiją. Čia uoliai organizavo lietuvius, kėlė jų kultūrinį lygį. Įsteigė Bostono Lietuvių Laikraštį (1893 m.), kurio teišėjo 7 numeriai. Keldamas lietuvių ekonominę padėtį, padėjo steigti lietuviškas krautuves. 1895 metais įsteigė lietuvišką spaustuvę, kurioje 1896 m. pradėjo spausdinti laikraštį Rytas, kuris ėjo iki 1896, kada kun. Žebrys persikėlė į New Britain, Conn. Čia pastatė didelę mūrinę lietuvių Šv. Andriejaus bažnyčią, o senojoje įsteigė lietuvišką mokyklą. Deja, tą uolų lietuvį 1915 m. vasario 8 d. užpuolė du anarchistai (Krakas ir Montvydas), ilgai ir žiauriai kankino, paskui — smaugdami ir revolverio šūviais nužudė.

● **Suomiai apie "Lietuvių Enciklopediją".** "Helsingin Sanomat", didžiausias Suomijos dienraštis, sausio 13 d. laidoje įsidėjo platų rašinį apie "Lietuvių Enciklopedijos" Amerikoje leidybą, pabrėžiant užsienio lietuvių kultūrinį veiklumą spaudos ir literatūros srityje. Pažymimi leidėjo J. Kapočiaus ir enciklopedijos redaktorių bei bendradarbių nuopelnai, sėkmingai vykdant tokį stambų darbą. (E.)

● **Lenkai domisi lietuvių liaudies menu.** "Tribuna Ludu", "Zycie Warszawy", "Exspres Wieczorny", "Glos Pracy", "Glos Nauczycielski", "Slowo Powszechne", "Przekroj", (visi eina Varšuvoje), "Zycie Olsztynskie" ir kiti Lenkijos laikraščiai gausiai paminėjo lietuvių liaudies meno ir taikomosios dailės parodą, kuri sausio 9 d. buvo atidaryta Kultūros ir mokslo rūmuose Varšuvoje. Parodos direktorius esąs A. Reimeris. Parodoje rodomi 500 darbų. Parodą atidarė Lenkijos kultūros ir meno viceministeris Zigmuntas Gersteckis. Lenkų laikraščiai pabrėžia didelius lietuvių gabumus liaudies meno ir taikomosios dailės srityje ir deda kai kurių kūrinių nuotraukas. (E.)

● **Ingrida Pagalytė**, klaipėdietė, parašė disertaciją magistro laipsniui gauti tema: "The Teutonic Order". Jos darbu susidomėjo istorijos profesoriai, nes jie neturėjo tikrų žinių apie Kryžiuočių ordeną iš prūsų pusės. Dabar I. Pagalytė Barkeley Universitete (Kalif.) ruošiasi doktoratui.

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS
K. GINEITIS
3255 S. Union Ave., Chicago 16
Tel. VIctory 2-0105
Vertimai — Pilietybė — Laiškai
1 dol. 25 ct. val. — privačios.

RINOS & VANDENS NUTEKAMIEJI VAMZDŽIAI
(Gutters & Downspouts)
DEDAME VARIO — "COPPER-ALLOY" METALO RINAS ir VAND. NUTEKAMUOSIUS VAMZDŽIUS už tokią pat kainą, kaip ir "galvanized". Jų niekad nereikia dažyti ir jie ištveria neribotą laiką.
VISOKIUS STOGUS taisome ir atremontuojame. Garantuojami 5 metams.
DUMTRAUKIUS IR "SMOKE-STACKS" išvalome, atremontuojame ir atliekame "tuckpointing".
NAMŲ RINAS IŠVALOME ir pataisome, išsmaliname iš vidaus ir nudažome. Bus kaip naujos.
Mūsų firma yra didžiausia šioj srity, atliekame darbą kuo geriausiai už žemiausias kainas visame mieste. Visas mūsų darbas garantuojamas. Esame pilnai apsidraudę. Kreiptis galima dieną ar naktį ir sekmadieniais. Telefonai —
LAwndale 1-6047 arba
ROckwell 2-8778
Mielai Jums patarnausime.

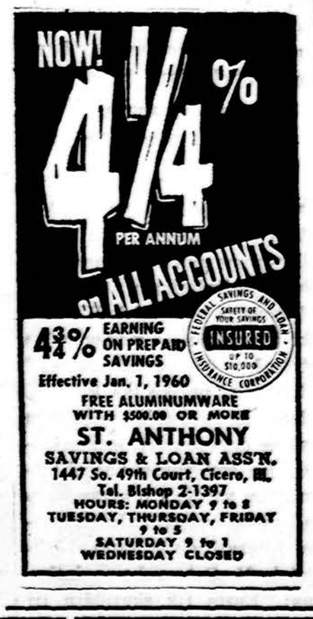

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Pasidėkite taupomus pinigus į bendrovę, kuri per 35 metus saugiai ir pelningai tarnauja lietuviams. Bendrovė, kuri nuo pat įsikūrimo, 1924 m., visada išmokėjo taupytojams pilną indėlių sumą su augštu dividendu. Chicago Savings bendrovės 35 metų rekordas — iš indėlių saugumo ir našumo atžvilgiu yra aiškus įrodymas, jog bendrovės reikalai visada buvo ir yra rūpestingai ir tvarkingai vedami, vedami taip, kad per 35 metus mūsų taupytojai visada galėjo gauti nemažiau kaip 3% ir daugiau dividendų, kada per daug, daug metų didžiuma įstaigų mokėjo tiktai 2% ir 2½% nuošimčius. Taigi kaip matote negalite rasti saugesnės ir pelningesnės įstaigos pasidėti taupinius. Nors nekurie skelbiasi esą tvirčiausi ir saugiausi.

Tėvų atydai — Atidarykite sąskaitą mūsų specialiame College-Bonus taupymo skyriuje savo vaikučiams. Atidarykite jiems duris į aukštesnį mokslą, pelningesnę ir laimingesnę ateitį. Šis skyrius moka ekstra augštus dividendus. Metinės laimėjimų dovanos, metinės varduvių dovanėlės ir kiti to skyriaus tauppmo vaikams ir jaunuoliams siurprizai. Dėl pilnesnių informacijų matykite mus. Turtas $37,000,000.00.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
6245 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILLINOIS, TEL.: GR 6-7575
Atdara: Pirmadienį nuo 12 iki 8, antrad. nuo 9 iki 4, ketvirtad. ir penktad. nuo 9 iki 8. Trečiad. uždaryta visą dieną, o šeštad. nuo 9 iki 12:30 val. po pietų

Ofiso tel. BE 3-2353; Rez. GA 4-5869
DR. A. DOMANSKIS
AKIŲ GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Pritaiko akinius
9029 South Western Ave.
Val.: 9-12 d. kasdien, išskyrus treč. 7-9 v. v. pirmad. ir ketvirtad. PAGAL SUSITARIMĄ

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Akušerija ir moterų ligos
4157 Archer Avenue
Ofiso val. nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vak. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 popiet. Trečiadieniais pagal sutartį.
Ofiso tel. VIrginia 7-0036
Rezidencijos tel. BEverly 8-8244

Rez. GI 8-0873 Dr. Eisin. Rez. HE 6-1670 Dr. Balukas
DR. W. M. EISIN-EISINAS
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
Valandos pagal susitarimą
6132 S. Kedzie Ave., WA 5-2670
Jei neatsiliepia skambinti MI 3-3001

Ofiso HE 4-1414. Rezid. RE 7-6867
DR. B. GAIŽIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akušerija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 1—3 ir 6—8 val. vak. Šeštadieniais 1-4 p. p. Trečiadieniais uždaryta

DR. A. GARUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Vidaus ir vaikų ligos
2423 West 63rd Street
Val. kasdien nuo 1-3 val. vakare. Šeštad. nuo 12:30-2:30 val. p. p. Trečiad. ir kitu laiku tik susitarus
Telef. Ofiso WA 5-2017
Res. PR 8-4255

Ofiso tel. TOwnhall 3-0959
Namų-rezid. tel. HUmboldt 6-8273
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
(JOKŠA)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
VAIKŲ LIGOS
5002 W. 16th St., Cicero, Illinois
Val.: Kasdien 4-8 p. p., šeštad. 10-2 p.p. Treč. ir kt. laiku tik susitarus

Tel. ofiso PO 7-6000, rez. KE 7-9199
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val. kasdien nuo 1 - 4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiad. ir šešt. uždaryta.

DR. J. IR K. AGLINSKAI
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
5430 So. Kedzie Ave.
Priima ligonis pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonu HEmlock 4-1562 nuo 2 iki 9 v. p.p kasdien, išskyrus trečiad. ir šeštad

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
Pritaiko akinius
6322 South Western Avenue
Val.: kasdien 10—12 val. ir 7—9 v. vak. Šeštadieniais 10—1 val. Trečiadieniais uždaryta. Kt. laiku susitarus
Ofiso telefonas PR 8-3229
Rez. telef. WAlbrook 5-5076

DR. VL. BLAŽYS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
4701 South Damen Avenue
Kampas 47-tos ir Damen Ave.
Val. kasdien nuo 6—8 val. vak.
Šeštad. 2—4 val. vak.
Trečiad ir kitu laiku pagal sutart
Ofiso telef. LAfayette 3-6048
Rez. WAlbrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapumo takų chirurgija
Tel. PRospect 6-1795
2300 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Arts Bldg.
arba
424 Algona Ave., Elgin, Illinois
Tel. OWens 5-0533
Valandos pagal susitarimą.

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. HE 4-2324
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketvir., penkt. 1-4 ir 7-9 Antr. 1-6, treč. ir šešt. pagal sutartį sekm. uždaryta.

Tel. ofiso HE 4-5758; Res. HI 5-3225
DR. S. ir M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
(Bendra praktika ir Alergija.)
2709 West 51st Street
Valandos: pirm., antr., ketvrt., penk 2-4. 6-8 v. v.; šešt. 2-4 v. p. p

PR 6-1795. Rez. Tremont 9-5890
DR. J. BYLA - BYLAITIS
Nervų-Smegenų Ligos, Chirurg
OAKLEY MEDICAL BLDG
2300 West 51st Street
Valandos pagal susitarimą

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
spec. vidaus ligos
6317 South Western Avenue
Tel ofiso — REpublic 7-4900
namų — Grovehill 6-8161
Valandos: kasdien 2-7 v. p. p., šeštad 1-5 val p. p. trečiadieniais uždaryta
Dėl tikslaus priėmimo laiko (appointment) malonėkite susitarti telefonu ar asmeniškai, kad nereikėtų ilgai laukti.

DANTISTAS
DR. J. A. PAUKŠTYS
4063 South Archer Avenue
Valandos: nuo 10 iki 12; 2—6; 7—9
Šeštad. 10—12. Trečiad. uždaryta
Lafayette 3-4949
Namų — BEverly 8-7786

Ofiso telefonas — BIshop 7-2525
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4342 Archer Avenue
(Kampas Kedzie ir Archer)
VAL. kasdien nuo 2 iki 9 val. vak.
Trečiad ir sekmad. tik susitarus

DR. J. RIMDZUS
CHIROPRACTOR
Headaches, Arthritis, Rheumatism, Spine, Nerve, Asthma and other Ailments.
1428 Broadway, Gary, Indiana
Val. pirm. 4—8 v. v., šešt. 9—11 val. prieš piet. Kitu laiku pagal susitarimą. Tel.: Office Gary TUrner 5-8638. Res. Ch-go BIshop 7-5833

DR. ZIGMAS RUDAITIS
Spec. ORTHOPEDINĖS LIGOS
2745 West 69th Street
Priešais Šv. Kryžiaus ligoninę
Telef. REpublic 7-2290
VAL.: Pirmad. antr. ketv. penktad nuo 9 iki 11 ryte ir nuo 6-8 val. v. Šeštad. nuo 2-4. Trečiadieniais ir

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius
kelčia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave. YA 7-7381
Val.: 10 ryto iki 8 vak. (trečiad. uždaryta. Šeštad. 10 v. r. iki 2 p. p.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Naujas adresas: 4255 W. 63rd St
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rez. tel. GRovehill 6-0617
Valandos: 1-3 p. m. ir 6-8 p. m
Penkt. tik 1—3 p. m.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

Ofiso telef. CLiffside 4-2896
Rezid. telef. WAlbrook 5-3099
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 West 47th Street
(kamp. 17th ir S. Hermitage)
Val.: nuo 2 iki 4 val. ir 6 iki 9 v. v. Šeštad. nuo 2 iki 6 val., išskyr. sek.

Tel. ofiso TO 3-0959
Res. tel. GA 3-6046
DR. FL. TALLAT-KELPŠA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
5002 West 16th Street, Cicero, Ill.
Val.: kasdien 5-8 p. m., šeštadien. 1-4 p. p. Kitu laiku ir trečiad. susitarus

DR. VYT. TAURAS
(Bendra praktika ir moterų ligos)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PRospect 8-1223 ar TR. 3-5577
Ofiso val.: Pirm. 8-10 v. v., 9ntrad. Treč. ir Penkt. 6-9 val. vak., Šeštad. 2-4 val. popiet. iri sulig susitarimu.

Tel. ofiso HE 4-2123, rez. GI 8-6195
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
(71st ir So. Campbell Ave.)
Val.: pirm, antr., ketv. ir penkt. nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8. Treč. ir šešt. uždaryta.

Telefonas — GRovehill 6-2823
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė: AKUŠERIJA ir MOTERŲ LIGOS
2524 West 69th Street
Valandos: nuo 1-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais nuo 1-4 val. popiet

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 W. Marquette Road
Val. nuo 2 iki 4 p. p. ir 7 iki 8 v. v. Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį.

DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Tel. ofiso CA 6-0257, rez. PR 6-6659
Rezid. 6600 So. Artesian Ave.
Val. 11 v. ryto iki 3 v. p. p., 6-7 vak.

Tel. Off. FR 2-4841, 9 A.M.-5. P.M.
Tel. Res. AV 3-2627, 5:30 P.M. iki 9
DR. JUSTINA ŽIRGULIS
Įvairios nervų bei proto ligos — vaikų ir suaugusių
PITTSFIELD BUILDING, Kamb. 621
55 E. Washigton St., Chicago 2, Ill.
Priėmimas tik pagal susitarimą

P. ŠILEIKIS, O. P.
Orthopedas. Protezistas
Aparatai-Protezai. Med. bandažai. Spec. pagalba kojoms (Arch Supports) ir t.t.
Val. 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. PRospect 6-5084

Ofiso tel. LAfayette 3-3210, jei neatsiliepia, šaukite KEdzie 3-2868
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 S. Archer Ave.
Val.: Kasdien popiet nuo 12—3 val. vak., pirm., antr., ketvirt. 6—9 val. Trečiadieniais tik susitarus

Telefonas GRovehill 6-1595
DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
— PRITAIKO AKINIUS —
2422 W. Marquette Road
Valandos: 9—12 ir 7—9 v. v. pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius.

Ofiso tel. GA 5-4800. Rez. GA 3-6630
DR. GRAŽINA-IRENA KAGANIEC
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGOS
10002 South Kedzie Ave.
Kasdien 4-7. Šeštad. 2-5. Trečiad ir kitu laiku tik susitarus

Tel. — REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis gydytojas)
3925 West 59th Street
Val.: Pirmad., antrad., ketvirtad ir penktad. nuo 1—4 p. p., 6:30-8:30 val. vak. Šeštad. 1—4 val., trečiad. uždaryta.

Tel. ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero
Kasdien 1—3 val. ir 6—8 val. vak., išskyrus trečiadienius
Šeštadieniais 12 iki 4 popiet

Ofiso telef. LAfayette 3-3210, jei neatsiliepia, šaukite KEdzie 3-2868
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 S. Archer Ave.
Val.: Kasdien popiet nuo 12—3 val. vak., pirm., antr., ketvirt. 6—9 val. Trečiadieniais tik susitarus

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
7156 South Western Avenue
MEDICAL BUILDING)
Pirmad., antrad., ketv. ir penktad. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakare. Trečiad. nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p. Šeštad. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Office tel. RE 7-1168
Res. tel. WALbrook 5-3765

Tel. ofiso HE 4-1202 rez. PR 6-4732
DR. A. MACIONAS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
(71st ir So. Campbell Ave.)
Val.: pirmad. ir ketvirtad. 1-4 p. p., antrad. ir penktad. 5-8 v. v.

Ofiso HE 4-1818, Rezid. PR 6-9901
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71 os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Šeštadieniais 9-11 ryto ir 2-4 p. p. Trečiadieniais uždaryta

Skelbkitės "Drauge"

II KULTŪROS KONGRESO RUOŠIMO REIKALU

POVILAS GAUČYS, Chicago, Ill.

Lietuviai, atvykę į šį kraštą, atsivežė ir savo lietuviškos kultūros pradus, įgytus ne vien mokslo ir kultūrinių vertybių įsisavinimu, bet taip pat ir įgytus iš tėvų, augant lietuviškoje šeimoje.

Po dešimties metų mūsų buvimo šiame krašte, mūsų atsivežtoji kultūra ima nykti. Lietuviškos vertybės svetimoje šalyje nebeatrodo tokios vertingos, ir nepuoselėjamos jos po truputį dyla. Lietuviai ima pasyviai žiūrėti į kultūrinius reikalus, naujų vertybių nenori ar neturi laiko įsigyti. Mažiau beskaito lietuviškų knygų, tik pavarto lietuviškus laikraščius, retai besilanko į lietuviškus parengimus, nenori dirbti lietuviškose organizacijose. Tenkinasi televizija ir vaišėmis. Šeimose lietuviška dvasia ir kalba kasdieną vis siaurėja. Senesniems lietuviams išmirštant, jų vaikai jau mažiau benori prisipažinti ar ką bendrą turėti su lietuviais nes nebemoka ar silpnai temoka lietuviškai, jų pavardės labai dažnai jau suamerikonintos.

Iš kitos pusės didelis mūsų srovinis susiskaldymas (taip pat ir skyrimasis į senuosius ir naujuosius ateivius), palyginti maži kultūriniai laimėjimai neimponuoja lietuviškam jaunimui, ir jis lengva širdimi išsižada lietuvybės.

Šalia viso šito gal dar reikėtų iškelti ir tą daugeliui žinomą dalyką, kad lietuviai gyvendami laisvėje labai greitai ištyžta, pasiduoda svetimai įtakai. Juk tiesiog paradoksalu, kad mūsų naujoji išeivija JAV-se, besigirianti ir besididžiuojanti savo akademinius mokslus baigusiųjų labai aukštu procentu (tarp kitko, labai dažnai Neprikl. Lietuvos stipendijų dėka), pati pirmoji išsižadėjo lietuviškos kultūros ir nebenori dirbti jokio lietuviško darbo. Kartais atrodo, kad visa pasikeistų į gerąją pusę, jeigu Amerikos valdžia uždraustų lietuvišką spaudą ir imtų persekioti lietuvybę.

Apžvelgdami mūsų dešimtmečio politinį bei kultūrinį darbą, mes matome, kad per tą laiką daugiausia pastangų buvo padėta ir daugiausia lėšų išleista Lietuvos laisvės atkovojimui. Lietuvybės išlaikymas — per tą dešimtmetį buvo nustumtas į antraeilę vietą. Žiūrint į praeitį, man rodos, reikės pripažinti, kad taip darydami mes klydome. Visos mūsų pastangos nedavė (ne dėl mūsų kaltės) laukiamų vaisių. Lietuvos laisvės klausimas yra tampriai surištas su Vokietijos ir visos Rytų Europos klausimu, ir mūsų pastangos bus bergždžios tol, kol neateis laikas pajudinti visus tuos klausimus. Sprendžiant iš dabartinės būklės, atrodo, kad mums gali tekti dar vieną dešimtmetį, jei ne ilgiau, laukti to pajudėjimo. Per tą laiką, jeigu stipriau nesukrusime, dauguma mūsų jaunimo jau bus prarasta lietuvybei. Todėl ar nebūtų metas peržiūrėti mūsų politiką? Ar nebūtų naudingiau ir prasmingiau įsigyti daugiau supratimo ir įvertinimo Amerikos valdžioje ir visuomenėje mūsų kultūriniais laimėjimais, o ne vien grynai politiniais žygiais? Neturėdamas po ranka duomenų, negaliu tiksliai tvirtinti, bet man rodos, per pastaruosius 10 metų Amerikos lietuviai sudėjo kelis šimtus tūkstančių vadavimo reikalams. Jeigu bent pusė tos sumos būtų buvusi panaudota lietuviškos kultūros puoselėjimui ir propagavimui, kažin ar nebūtume daugiau laimėję ir politinėje srityje?

Kad dėl tarptautinės būklės negalėjome ir negalime išjudinti Lietuvos vadavimo reikalo iš negyvo taško, visi suprantame. Bet kodėl gyvename kultūrinį nuosmukį, kai jokie pašaliniai veiksniai mums nekliudo vykdyti mūsų tautinių pareigų? Ar nenuostabu, kad per 10 metų mūsų kultūrininkai tik du kartu specialiai buvo susirinkę apsvarstyti mūsų tautinio išlikimo ir kultūros būklės reikalų. Pirmas toks susirinkimas — konferencija įvyko 1950 m. sausio 12—13 d. Schwab. Gmuende, Vokietijoje, kurioje referatus skaitė vysk. V. Brizgys, dr. D. Jasaitis, kun. A. Trakys, kun. Urdze, V. Vaitiekūnas, V. Sidzikauskas, prof.

Povilas Gaučys vėl išrinktas Draugo Bendradarbių Klubo pirmininku.

J. Brazaitis, Pr. Pauliukonis, M. Kriščiūnas, A. Rūkas, kun. St. Yla, J. Gobis, prof. J. Kaminskas, dr. J. Grinius. Po kiekvieno referato buvo priimtos principinio pobūdžio rezoliucijos. Svarbiausias nutarimas buvo: 1. Įsteigti Lietuvių Institutą lietuvių kultūrai palaikyti ir kurti, kurį sudarytų visų menų (tapybos, grafikos, skulptūros, architektūros, grožinės literatūros ir muzikos) lietuvių kalbotyros ir tautotyros, Lietuvos istorijos, lietuvių literatūros istorijos, meno istorijos, filosofijos, pedagogikos, sociologijos ir teisių) atstovai. 2. L. Institutas duoda užsakymu dailiųjų menų ir mokslo kūrėjams, už geruosius jų kūrinius skiria premijas, leidžia jų knygas ir reikale skiria pašalpas kitų leidžiamiesiems darbams. 3. Savai kultūrai kelti ir remti lietuviai apsideda metiniu mokesčiu.

Antrukart pasitarti lietuvių kultūros reikalais buvo suvažiuota 1956 m. birželio 30 į Chicagą, į Kultūros Kongresą. Jame dalyvavo keli šimtai kultūrininkų. Baigdamas darbus, Kongresas priėmė 11 rezoliucijų, apimančių visas mūsų kultūrinio gyvenimo sritis. Tačiau reikia pastebėti, kad Schw. Gmuende buvo išsamiau išnagrinėta mūsų kultūrinė būklė ir buvo numatytos konkretesnės priemonės. Kultūros Kongresas Chicagoje, nors ir turėdamas kelerių metų išeivijos gyvenimo patirtį, neturėjo pakankamai laiko įsigilinti į praktišką klausimo sprendimą, todėl savo rezoliucijose pasitenkino labiau platoniškais pageidavimais.

Tad, jeigu norime, kad čia šaukiamas II Kultūros Kongresas būtų sėkmingesnis už pirmąjį, reikia, kad jo rengėjai įpareigotų jį atlikti kurį konkretų uždavinį, tariant ar Kultūros Kongresas šaukiamas pasitarti, išklausyti referatų, ar pirmoje vietoje nustatyti mūsų kultūrinės politikos išeivijoje gaires. Jeigu, pavyzdžiui, panašiai būtų nusistatyta, tada savaime aišku, ta kryptimi reikėtų ir visą dienotvarkę organizuoti ir iš anksto paruošti atitinkamus rezoliucijų projektus, nieko nepaliekant atsitiktinumui ar vieno kito vadovaujančio asmens nuožiūrai. Atsižvelgiant į tai, mano manymu, II Kultūros Kongreso rengėjai turėtų gerai išdiskutuoti ir suformuluoti:

1. Mūsų kultūrinės politikos išeivijoje uždavinius,

2. Nustatyti kas kultūrinės politikos srityje būtinai reikia atlikti vienerių metų, trimečio ar penkmečio laikotarpyje.

3. Kadangi išeivijoje turime organizacijų, išimtinai besirūpinančių ar tai šalpos ar vadavimo darbu ir tam tikslui telkiančių lėšas visais joms įmanomais legaliais būdais, panašiai turėtų elgtis ir L. Bendruomenė, telkdama lėšas lietuvybės išlaikymo reikalams,

4. Sudaryti Kultūros Kongreso sekcijas, pvz. rašytojų, dailininkų, muzikų etc. Šalia jų turėtų būti ir speciali sekcija, į kurią įeitų ir dvasiškijos atstovai, išnagrinėti lietuviškos parapijos išeivijoje uždaviniams ir reikšmei. Esame liūdininkais, kai dėl menko mūsų domėjimosi, lietuviškos parapijos kaikur tokiomis tėra tik iš vardo. Seniesiems lietuviams išmirštant, o naujiesiems ateiviams prie jų neprisidedant, vienos šios parapijos su milijoninės vertės pastatais atiteks ariams. Tuo tarpu Bažnyčios rolė savo tautybės išlaikymui yra didelė, nes sudaro dirvą reikštis tautiniam savitumui,

5. Kongreso sekcijos paruošia kongresui apsvarstyti rezoliucijas ir numato, kas jas turi vykdyti,

6. Atsižvelgiant į 1—4 punktu siūlymus, rengėjai patiekia Kultūros Kongresui atitinkamą dienotvarkę.

Esu tikras, kad panašiais principais vaduojantis suorganizuotas ir pravestas Kultūros Kongresas būtų nepalyginamai sėkmingesnis už I-jį, kuris dažnai išeidavo i lankas. Jau vien pats faktas, kad būtų nubrėžtos ir priimtos mūsų kultūrinės politikos gairės, o taip pat numatyta, kas priimtus nutarimus turi vykdyti, — turėtų didelės reikšmės.

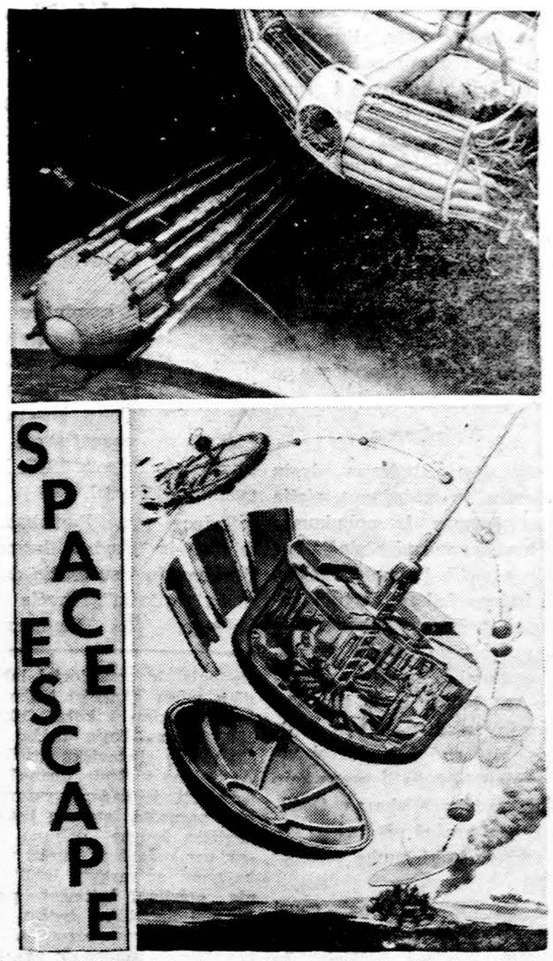

Erdvių keleiviai, kaip juos vaizduoja Frank Tinsley, Mechanix Illustrated dailininkas. Viršuje — kabina grįžta nuo satelito, apdaužytos meteoro, ir atsidaro (apačioje) krisdama į vandenis Žemėje.

KUN. LEONARDUI GIŽINSKUI 65 AMŽIAUS METAI

ROM. ZALUBAS, College Park, Md.

Čia nebus bandoma parašyti jo biografiją ar surašyti nuveiktus darbus, o bus tik mažas prisiminimas jo veiklos, kaip Rokiškio Gimnazijos kapeliono. Jis yra brangus visiems lietuviams, kaip kultūringas švietimo darbuotojas, per 35 metus išdirbęs mokytojo darbą, bet ypač brangus rokiškėnams, nes Rokiškio gimnazijoje išbuvo kapelionu ilgiau kaip penkiolika metų. Tuo labiau su pagarba ir dėkingumu prisimename jį čia esantieji Rokiškio gimnazijos auklėtiniai.

Kun. Gižinskas yra gimęs Subačiaus valsčiuje 1894 m. gruodžio 31. Mokslus ėjo Maskvoje ir Kaune. 1917 kovo 4 d. buvo įšventintas kunigu. 1926 m. Kauno Universitete Teologijos Filosofijos Fakultete gavo licenciato laipsnį. Dėstė Jurbarko gimnazijoje, Simano Daukanto Mokytojų seminarijoje, Kaune, Kupiškio, Rokiškio ir Muencheno gimnazijose. Lietuvių visuomenei žinomas taipgi savo raštais kultūros žurnaluose, nemažiau kaip dvylikoje jų jis yra savo straipsniais dalyvavęs. Taipgi išleidęs atskiromis knygomis porą savo darbų.

Pasižymėjo moksliškų dalykų įžvelgimu, kultūringumu ir inteligencija. Mokiniai sėmėsi iš jo šviesos ne tik per tikybos pamokas, kurios visuomet buvo gerai paruoštos ir įdomiai pravestos, bet ir daugeliu kitokių būdų. Jis buvo dažnai kviečiamas mokinių paskaitininkas, kur kalbėdavo įvairiais klausimais: visuomeniniais, filosofiniais, religiniais, auklėjimo ir etiketo. Etiketo klausimais jis buvo vienintelis autoritetas toje padangėje. Retkarčiais netgi sutiko pareižisuoti gimnazistų ruošiamus vaidinimus, kas rengėjams reikšdavo didelį pasisekimą. Kiekvienas iš mūsų esame turėję nemaža mokytojų, bet nedaugelis iš jų yra buvę taurios giliai išsimokslinusios asmenybės kurios turi lemiamos reikšmės gyvenimo pasaulėžiūros sudarymui. Su dideliu malonumu turiu pasakyti, kad kapelionas Gižinskas buvo mums vienas iš tų pačių šviesiųjų asmenybių.

Antrojo Pasaulinio karo įvykių dėka jis atvyko į Ameriką per Vokietiją ir ėmėsi kapeliono, mokytojo ir vikaro pareigų. Jo gražus pastoracijos darbas buvo pastebėta vyskupo, kuris kun. Gižinską gana greitai paskyrė klebonu. Kažin, ar klebono postas jam mielesnis už kapeliono, kuriuo jis išbuvo produktingiausius savo gyvenimo metus; bet šis jo darbo įvertinimas rodo, kad asmenybės išryškėja ir naujose sąlygose. Dabar jis yra klebonas St. Peters Catholic Chureh. Jo adresas yra P. O. Box 607, Farmington, West Virginia. Tai graži vietovė, tiesa toli nuo didelių miestų. Nors atstumai skiria nuo buvusių mokinių, tačiau, kiek aš žinau, jis nėra pamirštas sveikinimo laiškais šia proga; yra gavęs sveikinimus ir kitų žymių visuomenės atstovų. Jo buvusieji mokiniai siunčiame ilgiausių ir geriausių metų linkėjimus mūsų mielam kapelionui.

DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS AUKŠTOS KOKYBĖS BALDŲ

Pirkdami pas Budriką visada sutaupysite !

2 gabalų svečių kamb. setas, vertės $169.00, už **$88.00**
2 gabalų, naujos mados, nylon, vertės $295.00, už **$149.00**
3 gabalų svečių kamb. setas, vertės $395.00, už **$229.00**
3 gabalų miegamų setai, vertės $165.00, už **$89.00**
3 gabalų miegamų setai, vertės $350.00, už **$195.00**
5 gab. virtuvės setai, chrome, plast., vertės $69.00, už .. **$39.00**
7 gab. Dinette setai įvairių spalvų, vertės $119, už **$69.00**
Linoleum 9×12 ..... **$3.50**
Cocktail ir Step Staliukai nuo **$14.00**
Didelis pasirinkimas fotelių ir supamų kėdžių
Karpetai, vertės $89.00, už **$49.00**
Refrigeratoriai, skalbiamos mašinos, siurbliai, rašomieji stalai — viskas nupiginta.
17 colių Portable Televizijos **$89.00**
21 colio T. V. puikiame kabinete **$99.00**
21 colio kabinetinės Televizijos 1960 modelio (in original crates), vertės $295.00, už **$169.00**
Radios, Phonografai, Hi-Fi, Stereo.

Lengvi išsimokėjimai

BUDRIK FURNITURE
3241 So. Halsted Street

Atdara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki 9 val.
Sekmadieniais 12—5 v. po pietų.

Budriko radio programos iš stoties WHFC, 1450 kil. nuo 2:15 iki 3 val. p. p.

Dėl sutaisymo televizijos telefonuokite CA 5-7237

DAINA CO
Sav. inž. A. Semenas
• Televizijos • Radijai,
• Fonografai • Plokštelės,
• Elektriniai virtuvės prietaisai
• Elektr. laikrodžiai,
• Rašomosios mašinėlės,
• Radijo ir TV lemputės,
• Visokios antenos,
• Baterijos • Dalys,
• Vėsintuvai — Vėdintuvai,
• Elektros lemputės
PARDAVIMAS - TAISYMAS
3321 S. Halsted St. - CL4-5665

PRISTATOM Visokių Rūšių STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMUI MEDŽIAGA
CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITWINAS, Prez.
3039 So. Halsted St.
Tel. Victory 2-1272
Apkainavimą ir Prekių Pristatymą Teikiame Nemokamai
— ★ —
Raštinė atidara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. p. p.

Pasinaudokite plačiai žinomos ir gerai užsirekomendavusios firmos, siunčiančios siuntinius į SSSR ir Lietuvą, patarnavimu.
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.
LICENSED BY U.S.S.R.
BROOKLYN, N. Y. — 1530 Bedford Avenue — Tel. IN 7-6465 ir IN 7-7272
NEWARK, N. J. — 312-314 Market Street. — Tel. MI 2-2452 ir MI 2-1681, BOwling Green 9-6992
* Per mūsų firmą siunčiami siuntiniai paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. * Visi muitai apmokami vietoje, mūsų įstaigoje, gavėjas nieko nemoka. * Prie firmos įstaigų yra krautuvės, kuriose galite gauti įvairiausių prekių. * Siuntinių pristatymas garantuojamas 100%. * Įstaigos ir skyriai atidaryti kasdien nuo 9 v. r. iki 6 v. v. Šeštad ir sekm. nuo 9 v. r. iki 4 v. v.
MŪSŲ SKYRIAI
78 Second Avenue, NEW YORK 3, N. Y. ORegon 4-1540
832 North 7th Street, PHILADELPHIA 23, PA. WAlnut 3-1747
1241 N. Ashland Avenue CHICAGO 22, Ill. HUmboldt 6-2818
107 So. Vermont Ave LOS ANGELES 4, CALIF. DUnkirk 5-6550
651 Albany Avenue. HARTFORD 6, CONN. CHapel 7-5164
11601 Jos. Campau Ave., DETROIT 12, MICH. TOwnsend 8-0298
NOREDAMI DAUGIAU INFORMACIJŲ REIKALAUKITE MŪSŲ FIRMOS KATALOGŲ.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
SAVINGS INSURED UP TO $10,000
MUTUAL FEDERAL B-VĖS REKORDAS . . .
• Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
• Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonominės depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
• Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
• Pinigų taupymui nereikia važinėti: juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto išlaidas.
• 4% metinis nuošimtis išmokamas visuose taupymo skyriuose: birželio 30 ir gruodžio 31 d. d.
2202 W. CERMAK RD., CHICAGO 8, ILL.
CHARTERED AND SUPERVISED BY THE UNITED STATES GOVERNMENT
JOHN J. KAZANAUSKAS PRESIDENT Virginia 7-7747
ĮSTAIGOS VALANDOS: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. popiet. Ketvirtadieniais nuo 9-tos val. ryto iki 8 val. vak. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. popiet. Trečiadieniais visai neatidaroma.

St. Būdavo "Rūsti siena"

JANINA NARŪNĖ, Steubenville, Ohio

Po kelerių metų pertraukos rašytojas Stasius Būdavas štai ir vėl ateina pas mus su nauja savo kūrybos knyga. Tai "Rūsti siena", Kanados liet. leidyklos Rūta išleista. Nors ir kuklios išvaizdos, paprasto popieriaus ("pocket book" pavidalo leidinys), tačiau reikia sveikinti ir džiaugtis gimusiu nauju leidiniu, atsimenant šiuos sunkius laikus, kai taip sunku į pasaulį paleisti naują lietuvišką knygą. Apysaka turi tirštai suspausto teksto 193 pusl. Sveikintinas leidėjas, kuris nori pasiekti platesnes skaitytojų mases, knygai uždedamas tik 1 dol. kainą.

Knygą puošia gražus ir prasmingas dail. T. Valiaus pieštas viršelis, kurio paskutiniame puslapyje yra autoriaus atvaizdas ir biografiniai bei jo kūrybiniai duomenys.

Siužetas

Rašytojas čia giliai pasineria į garsiąją knygnešių gadynę. Pagrindinis apysakos veikėjas yra Rapolas Gelžinis dar jaunas vaikinas, bet subrendęs visokiuose patyrimuose ir nepalenkiamas žemaitišku užsispyrimu. Gyvena jis, kaip pusbernis darbininkas, prie pat Prūsų sienos, per kurią netik pats daug kartų eina, bet ir kitus žmones perveda. Jam tat nelengva nes jo darbdavys Rimkus, viengungis, nusenęs, stambaus ūkio savininkas, yra netik pavydus ir materialistas, bet šalia to labai neigia knygnešių idealistinius užsimojimus ir yra pavojingas, nes artimai bičiuliaujasi su žandarais, norėdamas sau pasiglemžti tolimesnio kaimyno — Bertašiaus — ūkį. Pats Bertašius su žmona ir dukterimi yra ištremti į Sibirą, nes pas juos vieno atbėgėlio iš Prūsų susišaudymo metu buvo atsitiktinai atrasta knygų.

Po šio įvykio netrukus grįžta minėtų tremtinių sūnus Jurgis, atitarnavęs caro kariuomenėj. Šis bando atgauti tėvų nuosavybę, bet veltui. Rusai netrukus į jo tėviškę atgabena kolonistų ir pradeda statyti cerkvę. Tuo metu Rapolas Gelžinis susidraugauja su jaunuoju Bertašium ir jo senais giminaičiais Šukiais. Bertašius miršta, tiesiog dūksta, bet didesniam žygiui nepasiryžta, vis kaupiasi ir laukia tinkamesnio momento. Su Rapolu ir dėde Šukiu eina į Prūsus, gabena Lietuvon knygas ir vedžioja per sieną žmones. Tiktai užbaigus statyti cerkvę ir jos atidarymui suplaukus tolimesnių ir artimesnių apylinkių kolonistams, šventikams, pasienio kareiviams ir žandarams, Bertašiaus kraujas užsidega lemiamam žygiui: rusams vakare girtai įsilinksminus, jis padega ką tik suvežtus rugius, nuo kurių supleška netik cerkvė, bet ir visi kiti sodybos trobesiai.

Būdingi antriniai epizodai

Toks yra suglaustas apysakos turinys. Bet čia randame kur kas daugiau įvykių, taip pat antraeilių veikėjų, kurie lemtingai suka veiksmą tinkama kryptimi — gintis okupantų i rnešti į savo žemę lietuvišką raštą. Ypač čia pažymėtini būdingi epizodai, kaip: slapta kaimo pamiškės mokyklėlė, knygnešių imtynės su sargybiniu ant upelio tilto, žandarų įsiveržimas į šventorių, kur jie atima lietuviškas maldaknyges ir bruka rusiškąsias, cerkvės atidarymo šventė. Tai vaizdžiai išstilizuoti beletristikos gabaliukai, kurie gali būti pavadinti trumpomis novelėmis ar savarankiškais apsakymais.

Svarstant autoriaus užsimojimus

Gal kas bandys autoriui prikaišioti, kad jis neapėmė platesnės anų laikų knygnešių veiklos, viską suspaudė į siauresnę aplinkumą, nepavaizdavo žinomesnių to meto knygnešių. Bet kažin ar tokie priekaištai turėtų pateisinamo pagrindo. Rašytojas, matyt, kaip tik tokius užsimojimus ir turėjo, kurdamas šią apysaką. Čia jis parodo mūsų paprastosios liaudies savarankišką rezistenciją ir sveiką lietuvišką nuovoką. Nors "Rūsčios sienos" veikėjai ir nėra susirišę su kokia nors plačiau žinoma to meto pogrindžio organizacija ir veikia kaip atskiri partizanai, tačiau jie

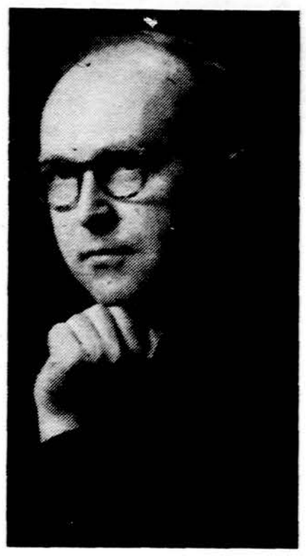

Stasius Būdavas

nėra taip jau vieniši. Apysakos vyriausieji veikėjai turi draugų ir padėjėjų keliose apylinkės parapijose, jų knygos pasiekia tolimus krašto kampus. Jie yra žinomi, pas juos daug kas kreipiasi, prašydami pagalbos sienai pereiti ir t. t. Be to, rašytojas, greičiausia, ir neturėjo noro vaizduoti kokius nors ypatingus herojus, nors anų laikų sąlygose jo veikėjai tokie iš tikrųjų ir yra. Jie sveiki natūralūs kaimo žmonės. Jie menkai prasilavinę, arba ir be jokio išsilavinimo, tačiau teisybės dvasia juose tokia galinga, jog jie pasiryžę bet kam.

Iš pusiausvyros išmestas kaimo vaikas

Nors vyriausias apysakos veikėjas, kaip atrodo, yra Rapolas Gelžinis, tačiau St. Būdavas gyviausiai išvystė Jurgio Bertašiaus tipą. Tai ypatingas kaimo bernas, matęs daug pasaulio, labai drąsus, tiesiog aklas savo užsidegime. Jo išsireiškimai spalvingi, gyvi ir realūs aniems laikams. Visuomet jis įniršęs, nes yra už ką, ir svaidosi keiksmais kaip akmenimis, kartais atrodo, net nešvankus, o visdėlto širdyje jis nuoširdus ir sveikas kaimo vaikas, tik išmestas iš pusiausvyros.

Būdingi dia'ogai

Reikia atkreipti dėmesį į apysakos dialogus. Tie dialogai yra būdinga Stasiaus Būdavo raštų savybė. Tai jo plunksnos jėga. Jis tuo būdu lengvai rutulioja veiksmą ir idėją. Veikėjų pasikalbėjimai psichologiški, vietomis tiesiog dramatiški, tartum scenoje matytum kalbant aktorius. Štai keletas pavyzdžių. Paimkim Jurgį Bertašių: "Norėčiau kartais taip užpykti, užsidegti, ale staiga ima ir pritrūksta stiprybės. Pražūna visas pasiutimas ir tiek... Ale vėl, veizėk, kitomis valandomis, kad pagauna siautulys, imi taip degti, kad, rodos, patį šetoną pasigautum ir taip sau išilgai perplėštum į dvi dalis" (29 psl.). Kitoj vietoj Jurgis rodo Rapolui ginklą: "Čia pačios nau jausios išdirbystės, Rapoliuk. Vienu paspaudimu pačiam kipšui gali šešias kulipkas į ragus suvaryti. Ir pamatysi, kai pasiusiu kurią dieną, tai visus ruskius kaip kirmėles ištratinsiu... Kai užsidegsiu, tai keps visi kaip žalčiai. Šeši šūviai per vieną akių sumerkimą. Ale kokie šūviai, žinotum, pro tris sienas kaip pro sūrį lenda" (146). Arba štai senasis Rimkus, taip pat liežuvingas: "Ale ko čia dabar užsineržei kaip merga po šliūbo (15).

Vaizdumas

Rašytojas Būdavas lygiu lengvumu ir vaizdumu piešia pačius žmones ir aplinkumą: "Jis nusižiovavo visa plačia burna ir atmetė į šonus rankas, kaip kokias šakas, tartum pasiruošęs kažką apkabinti. Tuo pat sutraškėjo rankų kaulai, nusimesdami nakties tingulį (6). Ant laukų buvo įsitaisiusi juoda sušalusi naktis (29). Vėjas virš sodybos darėsi vis piktesnis. Nešė jis liepsnas kaip kokias raudonas skaras. O dūmų debesį kreipė vis į vieną šoną, tartum kokį sunkų vežimą" (190).

Be to, "Rūsti siena" gausi retais ir būdingais ano meto žemaičių liaudies žodžiais. Jų daugiausia yra jau minėtuose dialoguose.

Rašytojas apysakos veiksmą veda ramiai ir lygiai. Veikėjų charakteriai ir siekimai ryškėja pro jų pasikalbėjimus. Autorius duodą tik scenovaizdį, spalvas, situacijas, tartum kažkur pasislėpęs režisierius.

"Rūsti siena" yra šešioliktoji Stasiaus Būdavo knyga, įskaitant čia vertimus į anglų bei lenkų kalbas. Šioje pastarojoje apysakoje rašytojas yra dar labiau susikaupęs, savarankiškas tiek jam būdingame stiliuje, tiek ir charakterių rutuliojime bei idėjiniame iškėlime.

Stasius Būdavas RŪSTI SIENA. Išleido Spaudos B-vė Rūta, 89 Napier St., Hamilton, Ont. 1959 mt. Viršelį piešė dail. T. Valius.

LAIŠKAS REDAKCIJAI

Angliškai lietuviško žodyno reikalu

Gyvename labiausiai civilizuotame krašte. Vargiai kur pasaulyje rastume tiek daug naujų daiktų ir dalykų, su kuriais mes kasdieną susidurime darbe, gatvėj, žiūrėdami televizijos ir t. t. Kad ir dažnas savo darbo srityje puikiausiai angliškąją terminologiją žinotų, ne kiekvienas galėtų teigti, jog jis nesusiduria su daiktais ir dalykais, kuriems visai nežino lietuviškųjų atitikmenų. Kartais net ir angliškai vokiški, prancūziški ir pan. žodynai nedaug ką paaiškina. Juk kartais galima vieną bei kitą ir kitomis svetimomis kalbomis žinoti, tačiau klausti: kaip gi tat pagaliau turėtų lietuviškai vadintis? Turimuose angliškuose žodynuose bei žodynėliuose, deja, toli gražu negalima daug ko surasti (dėl jų per menkos apimties, atsilikimo nuo gyvenimo ir kitų priežasčių). Turimieji gali, žinoma, dar bendrinės anglų kalbos mokymuisi prasiversti.

Čia ir iškyla stambaus ir gero angliškai lietuviško (bei lietuviškai angliško) žodyno klausimas. Kokio dar neturime ir neturėjome. Žodyno, kuriame visuomet rastume ne tik "basic English" žodžių sąrašą, bet ir retesnių terminų bei angličizmų-amerikonizmų interpretacijų. Kad ir beveik neįmanoma duoti įvairių specialybių terminologijos (tai būtų pasakiškas darbas ir reikėtų ruošti keleta metų), tačiau lauktina iš pasirodančių žodynų nors tiek, kad daugumas kasdien vartojamų terminų darbo srity, namų apyvokoje ir pan. nebūtų užmiršti.

Būtų nei šis, nei tas, jei ir toliau dažnas neturėtų kur ieškoti atsakymo, norėdamas žinoti, kaip kuris retesnis daiktas ar dalykas lietuviškai vadinasi. Kiekvienas linkęs galvoti, kad lietuvių kalba, kaip ir kitomis moderniomis Vakarų kalbomis, galime viską išreikšti. (Tiesa, nedaugelis mūsiškių vis dėlto ignoruoja šį faktą ir net tokių dalykų lietuviškai išversti nebemoka, kaip "kičinas", "bedrumis", "boisas" ir kt. "deimančiukų").

Iš visa to išeitų, kad žodynas

DĖL KUN. ANTANO TATARĖS

MORKUS ŠIMKUS, Baltimore, Md.

"Draugas" Nr. 300, 1959 m. gruodžio 23 d., antroje dalyje, kronikoje paminėjo kun. Ant. Tatarės knygos "Pamokslai išminties ir teisybės" išėjo Amerikoje ne dvi, bet trys laidos. Baltimorės Lietuvių Tautiškam Knygyne yra:

"Pamokslai iszminties ir teisybes, iszguldinėti galwocziu wisu amžiu, dėl Lietuwos waikeliu". Antras iszdavimas. New York. Spausdinta kasztu Jono Pap'aucko, spaustuweje "Lietuwiszkojo Balso". 1887. I—VII pusl. ir 121 pusl.

Taipogi yra "Pamokslai iszminties ir teisybes, iszguldinėti galvoczių visų amžių dėl Lietuvos vaikeliu". Trečia laida. Chicago, Ill. Perspausdinta spaustuweje Lietuvos, 924 33rd st. 1899. I—X pusl., 182 pusl., turinys I—IV pusl.

Įdomi kun. Ant. Tatarės prakalba, kurioje paaiškėja, kodėl pamokslus rašė. Ištrauka: "...musu jaunuomenė, iszėjus po pamokslui isz bažnyczios, wožia tiesiok į karcziamą dėl pasilinksminimo; — uolus mokintojas dorybės turėtu sekti tuos sawo neiszmanėlius mokintinius, idant ir tenai pagal galę pamokinti. Bet jeigu senis ir tenai imtu dawinėti sausus ir nuobodžius pamokslus ir baustu? — Wisi iszbėgiotu, ir senis daugiaus jau ju nesuwaikytu. Dėlto reikalinga idant doros mokslas butu maž daug patiklus ir rustus, o prie nekuriu aplinkybiu — aitrus ir skaudus. Idant dorybės mokslas butu patiklus ir užimantis ant to reikia gėbsnumo (trečioje laidoje "gabumo"). Bet kadągi (treč 1. "kadangi") ant swieto turime labai mažai daigtų užbaigtinai tobulu, o įnagei dėl weiklumo jau per daug reikalingi — parasziau knygutę (treč. 1. "knįgutę) sekmiu dėl Lietuwos žmoniu, stengdamasi ant kiek galima sutaikint tas dwi įpatybes dorybės mokslo, idant butu ir patiklus ir rustus".

Kun. Antanas Milukas, pirmutinis, savo chrestomatijai panaudojo pluoštą kun. Ant. Tatarės pamokslų — "Lietuviška Chrestomatija". Parengė kun. Antanas Milukas. Išleista kaštais "Susivienyjimo Lietuvių Amerikoje" V. J. Stagaro spaustuvėje. Shenandoah. Pa. 1901. 176 pusl.

Čia iš kun. Ant. Tatarės paimta: Arelis ir Želvė. Senelis ir Smertis. Tėvas ir Sunus. Asilas. Naminė ir laukinė Peliukė. Gervė ir Varna. Paukščiai ir Kregždė. Paukščiai, Galvijai ir Šikšnosparnis. Melagis vaikas. Elnias. Varnas ir Lapė. Vilkas, Piemuo ir Medėjas. Bezdžionka ir Lapė. Skruzdė ir Žiogas. Avis ir Avinėlis. Zuikučiai, kuriems nusibodo ant svieto gyventi. Arelis, Katė ir Šernas. Pinigai galvažudžiai. Inžeidingas neatbolnumas. Kvailas tikėjimas. Nevidonas.

Nepriklausomybės meto pradžios mokyklos skaitymo knyga be kun. Ant. Tatarės irgi neapsėjo. Kun. Ant. Tatarė nėra pamirštas Lietuvos vaikelių ir dabar.

KRONIKA

● **Dr. Vytautas Bieliauskas,** Xavier Universiteto Psichologijos skyriaus vedėjas, buvo pakviestas duoti eilę paskaitų pastoracinės psichologijos temomis Covington, Ky., vyskupijos kunigams. Paskaitos vyksta Villar Madona Kolegijos patalpose Covington, Ky., ir jos tęsis ligi kovo mėn. vidurio (vieną kartą į savaitę). Šių paskaitų tikslas yra supažindinti kunigiją su naujaisiais psichologijos metodais, duoti moderniosios psichologijos teorijų santrauką emocionalinių ir protinių sutrikimų atžvilgiu ir paryškinti santykius tarp psichologijos ir pastoracinės teologijos. Šis kursas yra sponsoruojamas Covington Ky. vyskupijos ir vietinės Mental Health sąjungos.

● **Lietuviškas klubas Varšuvoje.** "Zycie Warszawy" sausio 12 d. pranešė, kad Varšuvoje pradėjęs veikti Lietuvių kultūros draugijos skyrius, kuris atidaręs klubą (ul. Lowickiej 7/15, Mokotow-wejsscie od ul. Wiktorskiej 68). Klubas veikiąs kasdien 17—21 val., išskyrus pirmadieniais. (E.)

KAZYS ČESNAUSKAS
12116 So. 93rd Ave.
PALOS PARK, ILL.
Telef. GIbson 8-4938
● Generalinis kontratorius naujų namų statybai, įvairiems remontams ir namų pertvarkymams ● Turime didelį patyrimą namų statyboje. ● Patys atliekame cemento ir medžio darbus ● Apskaičiavimai nemokamai.

Vestuvių nuotraukos ir augštos rūšies fotografijos mūsų specialybė
PRECIN PHOTO STUDIO
(Incorporated)
EDVARDAS ULIS, sav.
4068 ARCHER AVENUE
Tel. Virginia 7-2481

SOPHIE BARCUS
RADIJO VALANDA
Visos programos iš WOPA
AM. 1490 Kilocycles FM 102-7 MC
Kasdien: nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val. ryte. šeštadienį ir sekmadienį 8:30 iki 9:30 val. ryte.
Vakaruškos pirmadienį 7 val. vak
Raštinė: 7159 So. Maplewood Ave., Chicago 29, Ill. Telef. HE 4-2413

GRADINSKAS
J. G. TELEVISION CO.
2512 W. 47th St., FR 6-1998
TV, RADIJAI, HI-FI, VĖSINTUVAI
Pardavimas-taisymas. Sek. uždaryta.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Siųskite Dovanas Velykoms
Geriausiam patarnavimui pasirinkite seniausią bendrovę Chicagoje, kuri jau nuo 1947 metų pati turi pasirašiusi sutartį su Inturistu Maskvoje.
NEMOKAMA VIETA AUTOMOBILIUI PASTATYTI
Prašykite naujo katalogo.
Didžiausias pasirinkimas geros rūšies prekių.
TELEFONUOKITE:
Phone: WA 2-9354
CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.
220 S. State St. Chicago 4, Ill.

SKIP'S SELF SERVICE
Liquor Store
5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202
FEBRUARY — VASARIO 4, 5, 6 D. D.

MONNET THREE STAR COGNAC	Fifth	$5.49
CHOICE OF DURELL or NAPOLEON Brand of Imported French Brandy	Fifth	$3.39
COURVOISIER THREE STAR BRANDY	Fifth	$5.49
GRAIN ALCOHOL 190 Proof V.S.P.	Fifth	$4.89
CINZANO VERMOUTH Dry or Sweet	Fifth	$1.39
TVARSCKI 80 Proof VODKA	Fifth	$2.79
CHOICE of MIDUOLIS or CHERRY Flavored Liqueur	Fifth	$3.98
KRON BRANNVIN AQUAVIT	Fifth	$3.98
PEPPERMINT SCHNAPPS LIQUEUR	Fifth	$2.98
HEILMANS SPECIAL EXPORT BEER Case of 24—12 oz. Bottles	Case	$3.79

TV — RADIJAI — H'-FI — STERIOFONINIAI HI-FI
VOKIŠKI
FRANK'S Television and Radio, Inc.
SALES & SERVICE Sav. P. Keršis, P. Endzelis, J. Bendoraitis
3240 South Halsted Street Tel. — CA 5-7252

INCOME TAX SERVICE
● Paruošia paprastas ir sudėtingas (nuosavybių savininkų) biznių mokesčių blankas.
● Paruošia algų lapus ● Atlieka knygvedybą.
● Sutvarko užsilikusias knygas.
PRANAS SALEMONAVIČIUS
504 West 33rd Street (netoli Normal Avenue).
Susitarimui tel.: VIctory 2-3486
Valandos: Kasdien bei šeštad. ir sekmad. nuo 9 val. ryto iki 9 val. vak. 25 m. patyrimas; žemos kainos

ALYVA IR ANGLYS
Greitas pristatymas. Visoki įrengimai, naujos šildymo sistemos įrengiamos. Dėl kainos visuomet susitarsime.
GAPS FUEL COMPANY
2735 West 63rd Street Telef. PR 6-6677
Atstovauja — V. DOBA

1909 1960
STANDARD FEDERAL
Chicagos stipriausioji įstaiga
INSURED
Laiminga ateitis priklauso tiems, kurie taupo SAUGIAI dėl jos. Jau virš 50 metų sekmingai tarnaujame lietuviams
● Kodėl neskolinti iš Standard Federal, kurioje daug sutaupysite
4% DABAR MOKAME VISIEMS TAUPYTOJAMS
JUSTIN MACKIEWICH, President
JUSTIN MACKIEWICH JR., Manager
TURTAS $75,000,000.00
ATSARGOS FONDAS $6,500,000.00
STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
PHONE: VIrginia 7-1141
VALANDOS: Kasdien, įskaitant šešt., nuo 9 v. ryto iki 4 v. p. p. Ketvirtad. nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. Treč. visai neatidaroma

Naujus talentus pasitinkant

ALOYZAS BARONAS

Nors tremtis labai nedėkinga motina bet kokiems kultūriniams pasireiškimams, tačiau į muzikos, dailės ar literatūros pasaulį ateina daugiau ar mažiau jaunų žmonių, kurie tęs senųjų darbą, liudijantį lietuvių tautos kūrybinį genijų. Normaliose sąlygose toks prieauglis būtų normalus dalykas, kad į kultūros istoriją nueinančius pakeičia kiti, tačiau tremties sąlygose reikia išskirtinai džiaugtis kiekvienu nauju talentu, nes tai yra lietuvių laimėjimas kultūrine, o tuo pačiu ir politine prasme. Kiekvienas geras kūrinys, nors tiesioginiai ir neliestų savo tematika Lietuvos, dalyvauja Lietuvos laisvinimo akcijoje. Kiekviena meninė vertybė yra lietuvių tautos turtas.

Inžinierių ir gydytojų bei kitų specialistų galima prisigaminti pagal planą, tačiau kūrėjai yra Dievo dovana tautai, menininku reikia gimti. Tai sena tiesa, tačiau ji šiandien prisimintina, kad vis dažniau reikia kartoti, jog ir tremtv gyvenant reikia krauti ilgalaikes aukštesnes už auksą vertybes ir kad ne vien svajonėmis, praeitimi ir santaupomis gyvas žmogus. Normaliomis sąlygomis tėvynėje pasidžiaugiame tik tada, kada jaunas talentas pasirodo didesniu kūriniu arba debiutuoja atskiru rinkiniu, bet šiandien reikia džiaugtis naujų vardu, blykstelėjusiu net ir kartais skurdžioj jaunimo spaudoj.

Poetas ir prozaikas

Vartau Akademinio Skautų Sąjūdžio dvimėnesinį nedidelį ir nepretenzingą, be iškilmingų, šiandien taip madingų deklaracijų, žurnalą Mūsu Vytį ir negaliu nesidžiaugti dviem naujais talentais dvidešimtmečiu **Bernardu Prapuoleniu** ir dvidešimt trijų metų jaunuoliu **Kaziu Alminu.** Jie abu laimėjo prieš metus skelbtame jaunimo literatūros konkurse premijas: Bernardas už pluoštą eilėraščių, o Alminas už novelę "Vartai Balto Sidabro". Abu nemeluoti ir ne atsitiktinai talentai, jų kūriniai tai liudija, ir abu labai jau akivaizdžiai amerikietiškos mokyklos. Abu nuosaikiai modernūs. Prapuolenis literatūros būrelio susirinkime yra kaip pavyzdį skaitęs ir angliškai parašytų savo eilių, tačiau amerikiečiai poetų skaičiuoja tūkstančiais ir geriau Bernardas jau paliktų, nors ir mažesniame kieme, bet pirmuoju ir reikalingu, negu dingtų amerikiečiuose, nors žinoma niekas ateities nežino. Šiaip jau Prapuolenio poezijoj dar jaučiama gerokai žalumo, bet, teko matyti ankstyvesnius jo eilėraščius, nuo kurių ligi šių padarytas didelis šuolis. Mūsų Vytyje išspausdintuose eilėraščiuose yra korektūros klaidų, tačiau jos nekrinta į akį dėl laisvo eiliavimo. Sonete tuoj iš karto būtų galima klaida pajusti, nes ten kiekvienas pusžodis yra esminis. Keletą sonetų arba skambių ketureilių parašyti nepakenktų nei vienam modernistui, nes išmoktų žodį taupyti ir jo paieškoti. Bernardas Prapuolenis nuo vaikystės domisi muzika, skambina pianu ir galėtų pabandyti skambumo paieškoti ir poezijoj. Prapuolenio asmenyje ateina poetas, ir Dieve duok jam tesėti.

Kazio Almino novelė "Vartai Balto Sidabro" originali prasminga, gili be naivaus pradedantiems būdingo sentimentalumo, daugiau grubi nei lyriška, intelektuali, tačiau gyva ir gaivi. Ne vienas mūsu jau su vardu rašytojas galėtų jos pavydėti. Yra truputį manieros, bet ji nuosaiki ir padeda stiliaus ryškumui. Tikrumoj antraštė turėtų būti "Balto Sidabro Vartai", tačiau, nors vartų nukėlimas į priekį pavadinimą apsunkina, bet jis savo statiškumu yra originalesnis ir prasmingesnis. Nereikia manyti, kad ši Almino novelė atsitiktinė. Ne. Ji vientisa, stilinga, atsverta, o tai išlaikyti per visą novelę reikia jau talento. Ir Kaziui reikėtų palinkėti kaip ir Bernardui to paties — nedingti.

Jaunųjų žurnalų paskirtis

Mūsų Vytis yra tikrai jaunimo, žurnalas, kur rašo jaunimas ir miela, kad savo konkursu iškėlė du naujus talentus. Tai tikrai jaunimo žurnalo paskirtis, mažą humoro dozę, o tai labai gera Dievo dovana beletristui. Galima paminėti ir dar eilę jaunųjų talentų, kaip tai **Bogutaitę ir Buračaitę.** Vėliau "Ateityje" rodėsi **Ališytė, Noreikaitė, Katelytė** — visos turinčios nemaža vilčių teikiančių duomenų, tik reikia tikėtis, kar jie išliks rašančiųjų ir lietuvių tarpe. Būdami jaunimo žurnalai, jie tikrai atlieka prasmingesnius uždavinius negu tie žurnalai, kur nebe visai žalias jaunimas surenka jau ir taip kur turinčius pasireikšti antrą puskapį pradėjusius ar baigiančius jaunuolius. Jie, turėdami kur pasireikšti, dažnai tokiam neperiodiškai pasirodančiam žurnalui atiduoda visa, kas ne taip reikšminga, ir todėl toks žurnalas yra tik gerų vardų, ne taip jau gerų darbų rinkinys.

Net ir Eglutė tam tikra prasme yra vertingesnė, nes ten irgi rašo mažieji, ir štai paskutiniam numery pasaką pasakoja **Ingrida Stasaitė,** kuri mažiau kaip dešimtį metų tebuvo tik Eglutės skaitytoja. Todėl geriau moksleiviški ir tikrai žalio jaunimo žali kūriniai, negu pavyzdingo nuobodulio rėmuose surinkti atsitiktiniai vyresniųjų antraeiliai darbai.

Čia kalbėjome tik apie literatūron ateinančius jaunus žmones ir, be abejo, juos ne visus suminėjom. Visi jie reikalingi vyresniųjų įvertinimo ir globos, nes muzikos ir meno pasaulio jaunieji, kaip apriboti lietuvių kalba, tokio pritarimo daugiau randa ir mažiau jo yra reikalingi. Šie negausūs talentai liudija, kad lietuvių literatūra gyva, ir tai yra didesnis turtas, negu mes kartais manome.

Kazys Alminas (kairėje) ir Bern. Prapuolenis (vidury), laimėję Akad. Skautų Sąjūdžio premijas, kurias jiems įteikia ASS pirm. **Eug. Vilkas** (dešinėj): toliau vidury stovi jury komisijos narys **M. Katiliškis.**

Dėl Šv. Rašto vertimų

ANTANAS KUČAS, Scranton Pa.

Ryšium su arkiv. Juozapo Skvirecko mirtimi, Drauge pasirodė keletas straipsnių apie jo atliktą Šv. Rašto vertimą lietuvių kalba (Žr. 1959 m. gruodžio 12 d. dr. P. Mačiulis, Arkiv. Skvireckas mirė; pasikalbėjimas su prel. L. Tulaba: Šv. Raštas lietuvių kalba, ir 1960 sausio 13 d. kan. V. Zakarauskas, Pirmasis Lietuvos metropolitas).

Visuose straipsniuose pavaizduojama, kiek daug darbo ir kruopštumo yra arkiv. Skvireckas į tą vertimą įdėjęs ir kokios reikšmės turi Šv. Rašto išvertimas į bet kurią kalbą. Prel. Tulaba nupasakoja apie naujai ruošiamą viso Šv. Rašto išleidimą Romoje ir iki šiol pasirodžiusius tomus bei jų laidas. Išleidimą ruošia ir prižiūri vysk. V. Padolskis ir prel. L. Tulaba.

Iš kan Zakarausko straipsnio susidaro vaizdas, kad iki arkiv. Skvireckio nieko iš Šv. Rašto lietuvių kalbon nebuvo išversta. Dr. Mačiulis yra kiek tikslesnis. Jis primena vysk. Juozapo Arnulfo Giedraičio Naujojo Testamento vertimą, išleistą Vilniuje 1816 m., ir pamini vysk. A. Baranausko vertimus. Jis tačiau tvirtina, kad "prof. J. Skvireckas anais vertimais pasinaudoti negalėjo" (dėl svetimų priemaišų ir lietuvių kalba nebuvo nusistovėjusi). Taip pat iš minėtų straipsnių yra aišku, kad arkiv. Skvireckas yra **pirmasis** pridėjęs lietuviškam vertimui komentarus.

Nesiimdamas spręsti, ar arkiv. Skvireckas naudojosi pirmesniais vertimais, noriu čia iškelti visų autorių apleistą faktą apie Amerikoje 1906 m. išspausdintą antrą leidimą vysk. Giedraičio vertimo su kun. dr. Antano Staniukyno **komentarais.** Tų komentarų gana daug. Jų tikslingumą gali nustatyti Šv. Rašto žinovai, aš tegaliu pasakyti, kad kun. Staniukynas yra nuodugniai Šv. Raštą studijavęs porą metų Dominikonų Aukštojoje Šv. Stepono mokykloje Jeruzalėje. Studijų metu (1899—1901) yra atlikęs specialias tyrinėjimo ekskursijas ir savo užrašuose gan tikslius jas užsižymėjęs. Tasai pasiruošimas, aišku, įgalino jį parengti antrai Giedraičio laidai komentarus.

Antrojo leidimo titulinis lapas yra toks: "ŠVENTAS RAŠTAS arba BIBLIJA Naujo Instatymo. Lietuviškon kalbon išguldyta Vyskupo Kunigaikščio Juozapo Arnulpo Giedraičio. — Antru kartu atspausta kaštu Kun. S. Pautieniaus, Šv. Juozapo parapijos klebono, Mahanoy City, Pa. Su komentorium parengtu Kun. A. Stasiukyno, Šv. Kryžiaus parapijos klebono, Mt. Carmel, Pa. — Žvaigždės Spaustuvėje. Shenandoah, Pa. 1906 m."

Iš įžangos matyti, kad kun. Staniukynas atliko taip pat ir redagavimo darbą. Tam jis buvo gavęs specialų dvasinės vyriausybės leidimą. Lyginant pirmojo ir antrojo leidimo kalbą, atrodo, kad naujame leidime stengtasi taisyti tik rašybą, nes vysk. Giedraičio vertimas dar nedaug turėjo barbarizmų, kurių prisiveisė lietuvių raštuose apie vidurį XIX a.

Primindamas šį faktą, norėčiau, kad dėl jo pasisakytų arčiau arkiv. Skvirecko vertimo aplinkybes pažinusieji, o ypatingai Šv. Rašto parengėjai ir leidėjai Romoje.

LAIŠKAI REDAKCIJAI

Dėl Lietuvos Teatro jubilėjaus

Savo laiku 1959 m. aš kelis kartus viešai spaudoje kėliau reikalą tinkamai paminėti pirmojo liet. kalba suvaidinto spektaklio **Lietuvoje** 60 m. sukaktuves. Kaip žinome, tas spektaklis įvyko 1899 m. rugpiūčio 20 d. Palangoje. Plačiau apie tai rašiau "Drauge" ir "Naujienose". Atsitiktinai 1957 m. lapkričio mėn. 9—12 d. d. Waterbury, Conn., turėjau progos išsikalbėti su to spektaklio režisiere St. Jakševičiūte - Venclauskiene, kuri jau tada ėjo 84 m. ir jos sveikata nebebuvo stipri. Nupasakojus man visas pirmojo vaidinimo Lietuvoje smulkmenas, t. y. kaip buvo pastatytas vaidinimas "Amerika Pirtyje" Palangoje, ji lyg netiesioginiai užsiminė, kad reikėtų pasiruošti 60 m. sukaktuvėms ir tą įvykį tinkamai paminėti. Bet su ja buvo kalbama tik apie pirmąjį vaidinimą Lietuvoje. O dabar mūsų žymieji artistai kalba apie pirmąjį liet. vaidinimą apskritai.

Kol neturime lietuvių teatro istorijos, negalima kol kas laikyti paskutiniu žodžiu nei V. Žukausko, nei St. Pilkos teigimų, kad pirmas liet. vaidinimas tikrai jau buvo prieš 70 metų. Gal kada nors ir kur nors yra buvęs dar ankstesnis vaidinimas? Visa tai dar reikalinga plačiau patyrinėti. Ypač reikėtų patyrinėti Prūsų liet. veikimą, jų gegužinės, Joninės su vaidinimais ir koncertais. Ten veikimas vyko dar anksčiau, negu Didž. Lietuvoje.

Nepriklausomoje Lietuvoje teko artimai draugauti ir bendradarbiauti su a. a. prof. dr. Baliu Sruoga, kuris jau nuo 1920 m. pradžios labai rūpinosi atsekti pėdsakus apie lietuviškus vaidinimus bendrai, o ypač art. Juozo Vaičkaus "epochą". Kaip žinoma, Vaičkaus trupė plačiai veikė Žemaitijoje ir kitur. Man pačiam teko art. J. Vaičkui pasufleruoti Tirkšliuose, Sedoje ir kitur. 1922 m. atsitiktinai aš iš panelių Armalaitės ir N. Dargytės gavau Ž. Kalvarijoje keletą tų Vaičkaus vaidinimų afišų ir jas įteikiau B. Sruogai, jis labai apsidžiaugė ir prašė panašią medžiagą Žemaitijoje rinkti toliau. Jam panaši medžiaga buvo reikalinga dėstant liet. teatro istoriją Liet. Universitete. Surinkau jam ir daugiau medžiagos iš liet. draugijų archyvų: Tiflieso Liet. Dramos Kuopos, Maskvos stud. draugijos, Rygos liet. Pašalp. dr-jos; Petrapilio liet. archyvuose buvau užtikęs liet. vaidinimą 1892 m. ir kita.

A. a. Sruoga pasakojo, kad yra buvę neoficialių vaidinimų žymiai anksčiau Maskvoje ir Petrapilyje, kurie nebuvo viešai. Bet gaila anų laikų gyvųjų liudininkų nebėra. Seniai jau mirė dr. Kudirka, dr. Rūgis, dr. Šliūpas, dr. K. Grinius, Ks. Vanagėlis ir kiti. O paskutinioji rež. a. a. Stanislava Jakševičiūtė - Venclauskienė mirė 1958 m. sausio 16 d. Waterbury, Conn., ir ant jos kapo dar nėra jokio paminklo, nors ji to yra tikrai verta. Todėl bendrai kalbant apie pirmąjį vaidinimą, reikia skirti du dalyku: vaidinimą Lietuvoje ir už jos ribų.

Kl. Prielgauskas

Didžiai Gerb. p. Redaktoriau,

Tamstos redaguojamo dienraščio 1959. XI. 28 numeryje buvo patalpintas p. Povylo Gaučio straipsnis, pavadintas "Lietuvos meno žinynas ispaniškai".

Kalbajame straipsnyje, tarp kitko, p. Gaučys kritikuoja mūsų Pasiuntinybes, taikydamas Lietuvos konsulatui Kolumbijoj, kuris, esą, nieku nepadėjęs "Arte lituano" autoriui p. St. Goštautui.

Nesigilindamas į smulkmenas, prašau painformuoti gerb. Draugo skaitytojus, kad p. Goštautas niekuomet nėra prašęs konsulato bendradarbiavimo, išskiriant ekonominės pagalbos bei skelbimų.

Būtų visiems naudingiau, jei spaudos bendradarbiai, netyrėdami rimtų bei netendencingų informacijų, nesiskubintų daryti savo asmeniškų išvadų, klaidindami rimtus lietuviškos spaudos skaitytojus. Kas gi liečia komentuotą Lietuvos konsulato bendradarbiavimą, esu priverstas painformuoti, kad aš, kaipo konsulas, ne tik neimu jokios algos, bet dar išsavo asmeniškų lėšų apmoku visas konsulato išlaidas Kolumbijoj ir dėl to man būtų jau persunku šelpti komercinius leidinius apie Lietuvą.

Reikšdamas didžios pagarbos jausmus, lieku Tamstos,

(—)Stasys Sirutis, konsulas.
Kolumbija

Radaras praneš apie šliaužiantį

JAV kariuomenė ištobulino ypatingai jautrų radaro detektorių, kuris ir tamsoje bei rūke galės parodyti šliaužiantį, žeme slenkantį karį. Tokį įtaisą fronto linijose bus galima įrengti per pusvalandį. Idealiose sąlygose toks radaras gali parodyti už 15 mylių vaikščiojantį karį, uždengtą rūko ar tamsos.

Uolų amžius

Mokslininkai pradeda vartoti naują metodą nustatymui amžiaus uolų, puodų, keramikos ir lavos. Iš pradžių tie daiktai įkaitinami, o paskiau matuojamas jų šviesos spinduliavimas. Taip galima apytikriai nustatyti amžių dalykų net iki 500,000 metų senumo.

GERA ŽINIA ŽMONĖMS KURIE SIUNČIA PINIGUS ARBA SIUNTINIUS Į LIETUVĄ

10 RUBLIŲ (NE 4) už vieną dolerį

Dabar mes jau išmokėsim Siunčiant pinigus per mūsų banką į LIETUVĄ

Pristatymas garantuotas ir gausite kvitą su jūsų giminiu parašu. Daug kas anksčiau siųsdavę siuntinius dabar siunčia pinigus. Dėl pilnesnių informacijų rašykite arba skambinkite

AMALGAMATED BANK
111 S. Dearborn Street
Telephone FRanklin 2-4100
Member Federal Deposit Insurance Corporation
Chicago 90, Ill.

NUO UŽSISENĖJUSIŲ BEI SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ IR ATVIRŲ ODOS LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENŲ ATVIRŲ IR SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ ir negali ramiai sėdėti arba naktimis miegoti dėl jų užsisenėjusios žaizdos niežėjimo ir skaudėjimo senų atvirų ir skaudžių žaizdų — uždėkite LEGULO OINTMENT. Jos gydymo ypatybės palengvins Jūsų skausmą r galėsite vėl ramiai miegoti naktimis. Vartokit ją taipgi nuo skaudžių nudegimų. Ji taipgi prašalina niežėjimą ligos vadinamos PSORIASIS. Taipgi prašalina peršėjimą ligos vadinamos ATHLETE'S FOOT, sustabdo džiovinimą odos ir perplyšimą tarppirščių. Yra tinkama vartoti nuo džiūstančios, suskilusios odos, dedirvinių odos išbėrimų ir t.t., taipgi tinkama vartoti vaikučiams, kada pasirodo skaudus išbėrimas nuo vystyklų. Ji yra gera gyduolė nuo išviršinių odos ligų.

Legulo Ointment yra parduodama: po 89 centų, $1.50 ir $4.00.

Pirkite vaistinėse Chicagoj ir apylinkėse: Milwaukee, Wisconsin, Gary, Indiana, Detroit, Michigan arba rašykit ar atsiųskite Money Orderį į —

LEGULO, Department D.
5618 W. Eddy St., Chicago 34, Ill.

Sąžiningai ir nebrangiai taisau
TELEVIZIJOS
Už patarnavimą vietoje $3.00; už dirbtuvės darbą — $10.00 ir dalys. Pigios paveikslinės lempos.
J. MIGLINAS
2549 W. 69th St. II a. PR 6-1063

CRANE
SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. R. PIETKIEWICZ, Pres.
2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING
4¼%
NEŠA INVESTAVIMO SĄSKAITOS
Mokami nuo vasario 1 d., 1960
PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOŠIMČIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos m. 1 d.
VALANDOS: PIRMAD. ir KETV. ..... 9 v. r. iki 8 p. p.
ANTRAD. ir PENKTAD. ..... 9 v. r. iki 5 p. p.
ŠEŠTAD. .... 9 v. r. iki 12 val. d. Trečiad. uždaryta.

ADOMAS VAITKEVIČIUS
Anglių ir Alyvos Patarnavimas
Telef. REpublic 7-5803
Visų rūšių apšildymo sistemos įvedimas, perdirbimas ir pataisymas
Greitas, sąžiningas ir pigus patarnavimas
ATLAS FUEL CO.
ATSTOVAS
4919 So. Paulina Street
Tel. PRospect 6-7960

MOVING
A. BENIULIS atlieka įvairius perkraustymus bei pervežimus iš tolimų ir artimų atstumų.
Tel. BIshop 7-7075

Artistic Beauty Salon
2711 West 71st St., Chicago 29, Ill.
Tel. HEmlock 6-1098
ATLIEKAMI SEKANTIEJI DARBAI:
Modernus plaukų apkirpimas, stilingi sušukavimai pagal paskučiausius šio meto mados, natūraliai nurodantys pusmetiniai, plaukų dažymas, manikiūras, veido masažas ir t. t.
Darbo valandos: Antr., ketvirt. ir šešt. nuo 9:30 iki 6:30; Treč. ir penkt. nuo 9:30 iki 9 v. v.
Sav. VL. ANDRIJAUSKAS

PERKRAUSTYMAI - MOVING
Pigus, sąžiningas darbas. Visi apdraudimai. Dėl artimų ir tolimų distancijų. Šaukite sekančiai:

ANTANAS VILIMAS
3415 S. LITUANICA AVE., CHICAGO, ILL.
Telefonas FRontier 6-1882

NAUJŲJŲ MADŲ
Kampinės sofos ir kitokie baldai

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, Savininkai
ROOSEVELT FURNITURE CO.
2310 West Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711
Atdara pirmad. ir ketv. 9-9 val., kitomis dienomis 9-6. Sekm. 11-5.

Kultūrinės nuotaikos ir kryptis

A. I. A. ARCH. E. ARBAS-ARBAČIAUSKAS, Sacramento, Calif.

Kiek šių dienų gyvenimas turi dvasinės įtampos, skubotumo, pigaus akį patraukiančio blizgesio, tiek yra, kaip dykumoj monotoniška ir banalu. Bet kur yra priežastis, kad mes negalime taip lengvai nuo savęs nutolti, kaip kad nuo dykumos.

Ar mes siekiame dvasinių vertybių, ar pasikartojančio standarto? Gyvename panašiuose namuose, rengiamės panašiais drabužiais, važinėjame tokiomis pat mašinomis. Įsiliejame į tokią pat masę ir slenkame su bespalve visuma.

Architektūrinis grožis ir įdomumas yra tampriai surištas su tautų kultūringumu. Totalitarinių kraštų architektūra yra be nuotaikos, sunki ir masyvi. Jei žvilgterėsime į senovės Egipto monumentalines piramides, šventyklas, ar kad ir moderniųjų laikų, jų architektūrą dominuoja bedvasinis masyvumas. Kontrastas demokratiniuose kraštuose, kur dvasinis kūrybingumas jaustas į architektūrines formas. Jei paimti mūsų tautos sodybas ir liaudies meną, kiek daug ten rasime nuoširdumo ir dvasinio žaismingumo. Grožis ir elegancija ten svarbiau nei brutali jėga. Tai įgyvendinti galėjo tik tautos su aukšta humaniška kultūra. Tautos, kurios gyveno grožio ir tiesos idealuose.

Architektūros mena galime išreikšti daugeliu būdu. Be pagrindinio architektūrinės erdvės apvaldymo, proporcingumo ir išbaigtumo, svarbu išgauti nustebumo elementus, kurie iššaukia malonų vizorinį nusiteikimą, saulės ir šešėlių žaismingumą. Būna daugiau dvasinio subtilumo, kai pastatai perpinami netikėtumo e'ementais, sulaužant planus monotoniškumo vietose, kad dienos šviesa suteiktų nuotaikos ir įvairumo vidaus erdvėje.

Harmoningumas įkomponuojant pastatus į gamtą

Pradedant Japonija, taip pat, ir Amerikoje vėlesniuose pastatuose pasiekta didelio harmoningumo, įkomponuojant pastatus į gamtą. Vanduo, uolos, augmenija kompoziciniai sujungti su pastatu jį paryškina, paįvairina, sudramatina. Kūrybinė nuotaika negali būti suvaržyta jokiu techniškumu. Ir architektūrinė dogma būtų suprasti gyvenamą laiką, nuotaikas ir permatyti ateitį. Jei su tokiu įsijautimu architektas — menininkas spręs kiekvieno pastato paskirtį, nežiūrint kokiame laipsnyje tie apsireiškimai būtų, jie bus kaip rėmai to laiko kultūrinio subrendimo ir pastangų, kurie vėliau tarnaus žmonijos idealų pakėlimui taip, kaip ir renesanso miestai turėjo dvasiškai kūrybinį užnugarį menui.

Kompozicinis stilius ir brangūs masyvai

Šiandien architektūrinio meno klestėjimui yra didelė kliūtis ekonominė pažiūra. Be abejo, architektas yra atsakomingas už bendrus pastatų ekonominius rėmus, bet iš kitos pusės būtų didelis nusikaltimas versti kaltę vien tik ekonominėms sąlygoms, tenkinantis bloga, bedvasine architektūra. Kad ir maži pastatai, savo kompoziciniu stiliumi gali būti daug įdomesni už brangius masyvus. Paimkim kad ir mūsų lietuviškas statybas. Kiek daug masyvumo bei standrumo ir kiek maža šių laikų dvasinės nuotaikos. Čia ne vien architektų kaltė, bet ir mūsų visų, kurie dar tai nuotaikai nesame pribrendę. Aš noriu atkreipti visų dėmesį, kad mes neturėtume statyti mirusiems žmonėms ir praeities laikams, be jaunimui, ateinančioms kratoms, kurie gyvens savo laiko dvasioje, ne mūsų.

Kartais netikrumas savimi, nepakankamas žinojimas vėlyvesnių technologinių medžiagų ir jų savybių, stoka dvasinio kultūringumo verčia mus pasitraukti į ankstyvesnes nusistovėjusias architektūrines formas ir tų laikų galvosena.

Nenoriu paneigti to, kas buvo pereituose šimtmečiuose ir iškelti visa tai, kas dabar. Yra didingų ir vertingų kūrybingų perlų praeities architektūroje, bet taip pat nemaža ga'ime surasti ir šiame periode. Paskutiniame karštligiškame dvide-

Arch. Edm. Arbas-Arbačiauskas, laimėjęs pirmą premiją Pasaulinės Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos paskelbtame konkurse projekto Lietuvos pasiuntinybės rūmų Brazilijoje.

šimtmetyje tur būt pasireiškė daugiau pasikeitimų ir pažangos, ne tik architektūroje, bet ir visame mūsų gyvenime, nei per visus praeitus šimtmečius.

Tautinė architektūra

Norėtųsi paklausti savęs, kur mes, lietuviai, esame savo tautinėje architektūroje? Mūsų išeivijos galimybės kol kas dar labai nežymios. Dėl stokos bendro susipratimo, nepasitikėjimas savomis kvalifikuotomis jėgomis. Vos tik kelios bažnyčios ir Tėvų Marijonų vienuolynas išvydo pasaulį. Sunku būtų nustatyti kryptis, tik viena reiktų tenkintis, kad buvo ieškoma įnešti tautinio aspekto. Kai tuo tarpu Lietuvoje nuo sustingimo ir banalumo neatsipalaiduota. Pastatai nejdomūs, nors ir jaunų jėgų projektuoti — stoka pasiruošimo ir platesnio akiračio. Žinoma, tai pasiteisinimas, kad Lietuvoje nieko nėra, tai ir čia plaukime su standartine mase. Tenkinkimės būti antraeiliais žmonėmis ir džiaugtis savo kultūriniu sustingimu, — kur tada būtų lietuvio ambicija išlikti pačiam tuo, kuo jis yra ir išauklėti lietuviais jaunimą? Aš manau, kad lietuvis visu savo gaivalingumu turėtų skverbtis į pirmaujančių eiles su savo architektūra, muzika, literatūra ir kitomis kultūrinėmis vertybėmis. Ši pareiga gula ne tik ant kultūrininkų pečių, bet ir visa lietuviškoji visuomenė turėtų jausti už garbe dalyvauti savo tautos kultūrinėje misijoje.

Su gailesčiu reikia konstatuoti, kad tarp mūsų yra labai maža nuoširdaus bendravimo, kad paremtu vienas kitą. Reikalui esant daug mieliau talkinamas svetimtautis di'etantas nei savos geriau kvalifikuotos jėgos.

Kertame lietuviškumo šaką, ant kurios taip išdidžiai sėdime, ir žalojame savo prigimtį. Bendromis pastangomis būtų galima daug ir vertingo pasiekti. Eidami palaidai, žūsime tautų maišatyje.

Kur einame ir kur esame?

Neįmanoma savęs atskirti nuo savo tautinės praeities ar ateities. Ir kai mes dar nesame savo pastangose susikristalizavę, sunku būtų pasakyti, kur mes einame, jei nežinome, kur mes esame. Daug priežasčių reiktų išvardinti. Viena iš pagrindinių — atskilimas nuo savo kamieno, išsiblaškymas po visus kontinentus, perorientavimas savo intelekto skirtingoms sąlygoms, trūkumas pagrindinės koordinacinės linijos, galvosenos nerealumas, gyvenimas praeities iliuzijomis ir noras dalykus sverti praeities svarstyklėmis.

Gražu prisiminti gražią praeitį, iš jos pasimokyti, bet žvelkime ir į priekį, ieškodami naujų tobulesnių, laiko dvasiai artimesnių kultūrinių krypčių. Iš mūsų nė vienas negyvename praeičiai, juo labiau jaunosios kartos, išmokslintos kitoje dvasioje ir kitokiose aplinkybėse. Nesistebėkime, kad jų gyvenimo filosofija skirtinga, ir jų siela užgauta karštligiškos laiko nerimasties ir ieškojimo. Jie maištauja prieš visa tai, kas buvo praeity, ieškodami tikrojo grožio ir tiesos savo sielai. Reikia džiaugtis tais pozityviais žiburiais, kurie prasiskverbia ir savo šviesumu patraukia visą mūsų lietuvišką jaunimą.

Revoliucingas renesansas išėjo į kovą prieš baroką, gotiką ne tik architektūroje, mene, literatūroje, muzikoje, bet ir aplamai prieš nusistovėjusias feodalines gyvenimo formas.

Mūsų gyvenimas, modernizmas būtų lyg ir antroji ciklinė revoliucija. Pasipriešinimas ir da'inas paniekinimas visų nusistovėjusių gyvenimo formų, kurios egzistavo iki 20 amžiaus.

Revoliucingas 20 amžius

Revoliucingasis 20 amžius, per savo skubotumą ir milžinišką pažangą sulygindamas žmonių klases, padarė daug klaidų, bet tuo pačiu davė pasauliui daug daugiau, nei sudėjus visus kitus amžius kartu. Gaila mūsų tauta negali pilnutiniai džiaugtis ir puoselėti tų laimėjimų savo tautinėje dvasioje. Laikinas netekimas laisvės sutrukdė, desorganizavo mūsų kultūrinių sričių puoselėjimą, bet lietuviškos dvasios ir laisvės tikėjimo niekas neužgniaužė. Praeities vergijos šimtmetis neištrynė lietuviškumo veido, ir dabar lietuvis atsikels dar stipresnis ir gajesnis, savo ateities tautiniam gyvenimui pasisėmęs kultūrinių vertybių iš pasaulio lobyno.

Būnant nors ir sunkiose sąlygose, mūsų lietuviškasis kultūrinis gyvenimas rieda. Literatai dirba, turėdami gerus paskatintojus — premijų mecenatus. Muzikai neatsilieka. Menininkai garsėja savo parodomis po visą pasaulį. Lietuviai daktarai pasidarė mūsų kultūrinio gyvenimo nuoširdūs rėmėjai. Taip pat inžinieriai — architektai, nors ir kukliomis sąlygomis, be profesinės konsolidacijos, suorganizavo profesinę parodą (inž. Ivanauskas, Brazilija) ir konkursą tarp lietuvių inžinierių — architektų: suprajektuoti Lietuvos Konsulatą naujoje statomoje u'tra modernioje Brazi'ijos sostinėje Brazilia. Netrukus išvys šviesą kapitalinis inžinierių — architektų metraštis, kuriam atsidėjusiai dirba dipl. inž. K. Krulikas.

Šis veiksnys mums lietuviams yra tuo svarbus ir visų remtinas, kad parodžius pasauliui, jog mes tikime savo laisve ir mokame konsoliduoti savo jėgas bendram tikslui.

Kultūriniai prasiveržimai mūsų nenutautins, o tik bus ateities skatintojais ir žiburėliais.

Mūsų tautinė architektūra, menas ar literatūra yra geriausi laiko dvasios išreiškėjai. Kaip graikų "Homeras" šimtmečių bėgyje neprarado savo tautiškumo ir vertingumo, taip ir mūsų stipri tautinė konsolidacija išlaikys mus gyvais ir užtikrins mums vietą ir vardą kaip vertingos ir gajos tautos kitų kultūringų tautų šeimoje.

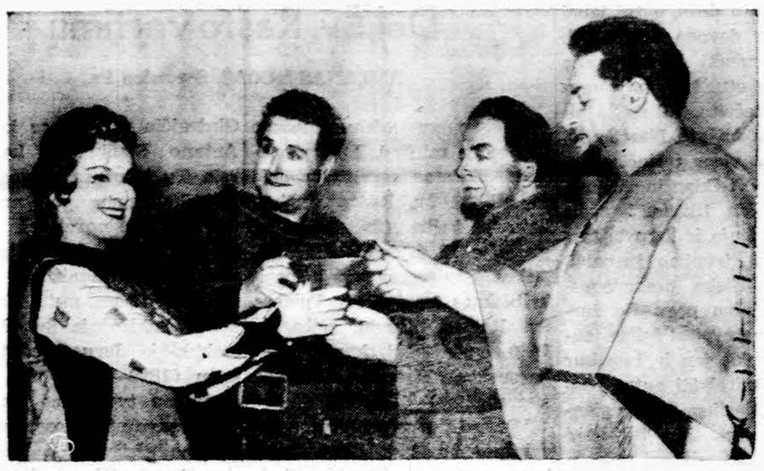

Metropolitan operos solistai: švedė sopranas B. Nilsson, vaidinusi Izoldą, ir prie jos — Tristaną turėjęs vaidinti tenoras R. Vinay. Tačiau jis sirgo slogomis; jo pavaduotojai Karl Lebel ir Albert Da Costa — taipgi sirgo slogomis; tada kiekvienas iš jų ėmėsi dainuoti tik vieną aktą, ir taip viename veikale buvo trys "Tristanai".

KULTŪRINĖ KRONIKA

● **Lietuvos pasiuntinybės Brazilijoje rūmų projekto rezultatai.** Lietuvos Įgaliotas Ministeris Brazilijai dr. Frikas Meieris pereitais metis kreipėsi į Pasaulinės Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos centro valdybą konkurso keliu paruošti projektą Lietuvos pasiuntinybės rūmams, kurie būtų statomi naujoje Brazilijos sostinėje — Brasilia — dovanotame 25,000 kv. metr. sklype.

PLIAS C. V-ba laiku atėjo į talką. 1959 m. kovo 16 d. visame pasaulyje gyvenantiems lietuviams architektams — inžinieriams paskelbė konkursą Pasiuntinybės Rūmų projekto.

Jury komisija, pirmininkaujant inž K. Krikščiukaičiui, slaptu balsavimu iš gautų 11 autorių paskyrė tris premijas: I-ji arch. Edm. Arbui-Arbačiauskui (slapyv. "Tulpė"), 801 51 Street, Sacramento 16, Calif.; II-ji arch. Algimantui Žemaičiui (slapyv. "Baublys"), 7041 S. California Ave., Chicago 29, Ill., ir III-ji — dviejų autorių: arch. inž. Vytautui Germanui, 2618 W. Montgomery St., Chicago 32, Ill., ir arch. inž. Kęstučiui Ječiui, 4347 S. Maplewood Ave., Chicago 32, Ill. (Slapyv. "G. J. B. K.").

● **Juozapas Jaroševičius**, Lietuvos istorikas, ypač plačiai žinomas dėl savo veikalo (lenkų kalba) "Lietuva senovės atžvilgiu", yra miręs 1870 m. vasario 1 d. Bielske; šiemet sueina 90 m. nuo jo mirties.

SVEIKATA,

o kartais ir gyvybė, priklauso nuo to, kaip tiksliai bus išpildytas receptas. Turėdami ilgametį patyrimą, mes išpildome receptus tiksliai, kaip jie yra daktaro nurodyti.

Kasdien išpildydami didelį kiekį receptų, vartojame šviežius vaistus, kurie sekmingai veikia. Turime vaistų, importuotų iš užsienio, ir pačių naujausių, vėliausiai išrastų.

Kviečiame ir Jus duoti mums išpildyti Jums prirašytą receptą ir įsitikinsite, kad mūsų vaistai tikrai švieži ir kainos labai prieinamos.

IŠPILDOME IŠ LIETUVOS GAUTUS RECEPTUS.

DARGIS VAISTINĖ

CHARLES DARGIS,
Reg. Pharmacistas

2425 W. Marquette Road
Chicago 29, Ill.
Tel. HEmlock 4-6050

INVENTORINIS IŠPARDAVIMAS

JAU DABAR PATS LAIKAS SIŲSTI DOVANAS VELYKŲ ŠVENTĖMS!

Stein Textile bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilnonių, šilko, nylons, taffeta, aksomo ir kitų medžiagų siuntimui artimiesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą — už žemas kainas! Gavome specialių medžiagų paltams kaip vyrų, taip ir moterų: Veliūro, činčilos ir "needlepoint", kuriuos dar galima suspėti pasiųsti artimiesiems Lietuvon.

Geriausios ANGLIŠKOS ir "Worstead" MEDŽIAGOS KOSTIUMAMS, PALTAMS, kurių kainos paprastai yra $9.80, dabar už jardą tik.....$4.50

60 colių vilnonės medžiagos ir "flannel" vyriškiems ir moteriškiems kostiumams tiktai $1.89

48 colių užuotaidoms bei uždangoms medžiagos vertės iki $2.98, tiktai $1.19

Pirkę medžiagos daugiau už $20.00, gaus nemokamai medžiagos vienai suknelei. Ypatingai didelis pasirinkimas vilnonių ir šilkinių medžiagų suknelėms.

Čia jūs rasite didelį pasirinkimą įvairiausių medžiagų: nuotakoms "lace" satino, taffeta, "brocades", aksomo. Shantung šilko ir kt. Yra liekanų medžiagų pamušalams už ypatingai žemas kainas.

STEIN TEXTILE CO.
1306 SOUTH UNION AVENUE

1 blokas į rytus nuo Halsted St. 1½ bloko į pietus nuo Roosevelt Rd. Atdara 6 dienas savaitėje iki 5:30 val. vak. UŽDARYTA PIRMADIENIAIS.
Tel. MOnroe 6-8152. FREE PARKING — kitoje pusėje gatvės

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus neturėsite jokių nemalonumų.

GENERALINIAI AGENTAI ŠIŲ kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY
Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY and McKAY, Inc
222 W. Adams St. Room 800
Telefonas CEntral 6-5206

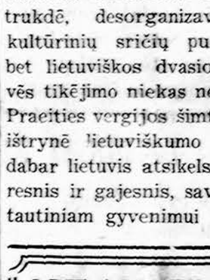

California Beauty Salon
2751 W. 71st St. Tel. Hemlock 4-0271

SPECIALIAI

Kerpami natūraliai garbanuoti plaukai. Individualiai pritaikomas plaukų sušukavimas, Silver blonding, Švelnūs, natūraliai atrodantys pusmetiniai.

Antrad., trečiad. ir šešt. iki 5 val. vakaro
Ketvirt. ir penkt. iki 9 val. vakaro.
Pirmadieniais uždaryta.
BARBARA ROGO, Savin.

SIUNČIAME Į LIETUVĄ

Akordeonus, siuvamas mašinas, vaistus, maistą, medžiagas ir Jūsų atneštus siuntinius. Didelis pasirinkimas prekių žemiausiomis kainomis.

Pavyzdžiui: 100% vilnos medžiaga paltui 3 jardai, ar siutui 3½ jrd., rayon 2 suknelėms 8 jardai, vyriškas ar moteriškas vilnonis megstinis ir 5 rayon skarelės $49.99

Užsakiusiems dvigubą kiekį už $99.98 pridėsime "Universal" deimantinį rieštuką ir "Zolingen" plaukams kirpti mašinėlę.

PATRIA GIFT PARCEL CO.
3741 West 26th St. CRawford 7-2126

BRŌLIŲ ŠARKŲ Restoranas
G. ir J. Šarkos
6301 West 63rd Street
Tel. LUdlow 6-3636
Chicago 29

Greitu laiku jau veiks ir naujai pristatyta erdvi ir moderniškai įrengta dalis. Kviečiame pas mus.

NAUJAI ATIDARYTA MODERNIŠKŲ BALDŲ KRAUTUVĖ
MARQUETTE FURNITURE CO.
Antanas Peškys ir E. V. Žukauskas, savininkai
6222 South Western Ave. (prie 63-čios)
Chicago 36, Ill. Telef. PRospect 8-8526

Baldai: VALGOMIESIEMS; MIEGAMIESIEMS; SALIONAMS. LEMPOS * MATRACAI * SOFOS * FOTELIAI * STALIUKAI * MIEGAMOS SOFOS * VĖSINTUVAI * VOKIŠKI RADIO APARATAI SU PATEFONU IR BE ir kt.

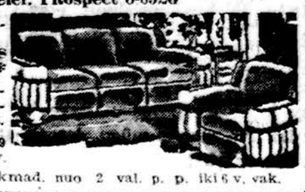

Krautuvė atidaryta kasdien nuo 9 val. r. iki 6 v. vak. Pirm. ir Ketv. nuo 9 v. r. iki 9 val. vak. ir sekmad. nuo 2 val. p. p. iki 6 v. vak.

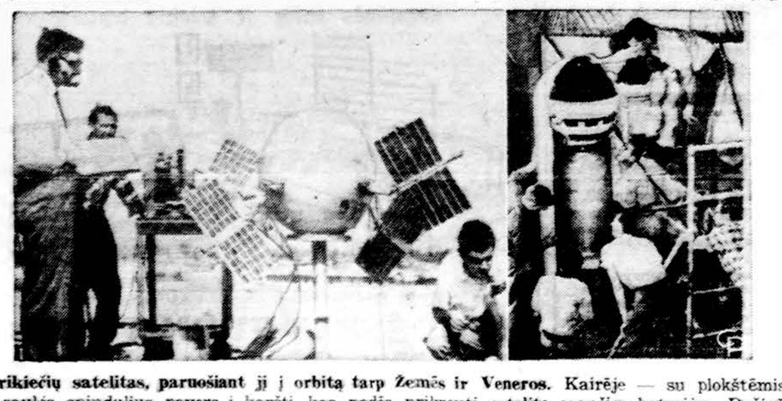

Amerikiečių satelitas, paruošiant jį į orbitą tarp Žemės ir Veneros. Kairėje — su plokštėmis, kurios saulės spindulius pavers į karštį, kas padės prikrauti satelite esančias baterijas. Dešinėje — 90 svarų satelitas įdedamas į plastinę raketos nosį, paruošiant iššauti ties Cape Canaveral, Fla. Satelitui iššauti buvo parinkta Thor-Able raketa.

Dar apie Dobilą ir meno kuopą

TITUS ANTANAITIS, Chicago, Ill.

Labai jau man prie širdies buvo Bronio Railos straipsnis "Ar Dobilas pražydėjo?" spausdintas š. m. "Draugo" sausio 16 d. kultūriniame priede. Ne vien dėl to, kad jis su širdim ir įdomiai parašytas. Dėl daugelio priežasčių. Pirmiausia: visada rodės, kad lietuvių literatūroje rašytojas kun. Julijonas Lindė - Dobilas dar nebuvo tinkamai įvertintas. Visa širdimi sutikau su Kazimieru Barėnu, kada jis į Literatūros Lankų paskelbtos anketos klausimą: "Kuri knyga mūsų literatūroje ypač nepakankamai įvertinta?" — atsakė: Dobilo "Blūdas". Antra: esu panevėžietis, kelerius metus priklausiau Kun. Lindės - Dobilo Meno Kuopai, o per paskutiniuosius dvejus buvau ir jos valdybos nariu.

Taigi. Sukėlė tas Bronys Raila savo straipsniu atsiminimus. Sentimentalius ir smagius ir... graudžius. Žiūrėk tu man: jau 25 metai nuo senelio Dobilo mirties... O ar čia seniai, rodos...

Niekada man Dobilo gyvo matyti neteko. Kada pradėjau lankyti Panevėžio Vyrų gimnaziją, jis jau buvo miręs prieš ketverius metus. Mano laikais (kaip keistai skamba: "mano laikais") direktoriais buvo gamtininkas Jurgis Elisonas ir kalbininkas Petras Būtėnas. Tačiau Dobilo dvasia visur dar jautėsi.

Daug visokių dalykų pripasakodavo apie Dobilą vyresniųjų klasių moksleiviai. Ir linksmų ir rimtų. Bet vis su pagarba, su meile. Kilnios, geraširdės, aukšto intelekto asmenybės būta kun. Lindės - Dobilo!...

Gruodžio mėnesio pradžioje Vyrų gimnazijoje kasmet vykdavo Lindės - Dobilo mirties sukaktuvių minėjimai, jo įkurtos Meno Kuopos rengiami. Šių minėjimų programa iš metų į metus keitėsi: koks nors mokytojas kalbą pasakydavo, kas nors referatą paskaitydavo, kas nors pasmuikuodavo, pianinu pagrodavo, giesmę solo pagiedodavo, šiai progai pritaikintą eilėraštį padeklamuodavo. Du dalykai, tačiau, buvo pasidarę tradiciniais: giesmės "Libera me Domine" sugiedojimas (vyrų choro) ir vieno kurio skyriaus paskaitymas iš Dobilo romano "Blūdas". Daugelis Panevėžio moksleivių nors šiuo būdu su jo iškiliausiu kūriniu susipažindavo. Kadangi į literatūros kurso programą Blūdas" nejėjo, o skaityti buvo gana sunkus, retai kas teprisiversdavo jį perskaityti.

"Libera" su vyru choru tokiuose minėjimuose giedojau jau nuo antros klasės. (Išrinko muzikos mokytojas M. Karka mus tada aštuonis iš jaunesnių klasių, nes kaikuriose dainose jam reikėjo kad kas falcetu trauktų). Į pačius Meno kuopos susirinkimus užeit dar būdavo nedrąsu. Meno kuopa aplink save jau nuo seno turėjo kažkokią aureolę.

Prieš kiekvienas Vėlines Meno Kuopa (reikia tarti su riestiniu kirčiu ant "e" pirmame žodyje ir su dešininiu ant "u" antrame antrame; jokiu būdu antrojo žodžio negalima tarti su kairiniu kirčiu ant "a". Kartą Matas Grigonis mus išbarė ir pasakė, kad paskutinioji tarimo versija jam skambanti kaip "seena boba" su kairiniu ant "a") taigi... eidavo Lindės-Dobilo kapo puošti... Beje' Kada, kiek vėhau, mirė didžioji panevėžietė pedagogė ir rašytoja, romano "Ad astra" autorė, Gabrielė Petkevičaitė - Bitė, ją palaidojo šalia Dobilo. Dobilas ir Bitė. Ar ne gražus suderinimas? O ir jų tiksluose, veikloje, nuveiktuose darbuose tiek daug paralelizmo buvo... Taigi ir jų kapus Vėlinėms puošdavome kartu. Nuvažiuodavome ar nueidavome būrys į mišką, prisirinkdavome įvairiaspalvių samanų ir iš jų išdėstydavome margiausius raštus..

Dar ir dabar man atminty stovi per vienas Vėlines puošti Dobilo ir Bitės kapai. Raudonžiedis Lietuvos laukų dobilas ir pilka darbininkė bitutė žalsvame ir gelsvame fone. Žvakučių šviesoje atrodė, lyg ir vienas, ir kitas kapas būtų užklotas storu, sunkiu ir brangiu kilimu.

Visus raštų derinimo darbus tada, atsimenu, atliko Niiolė Sivickaitė. Ir kur neatsiminsi? Gabi ji buvo menininkė. Ir literatūrines miniatūras rašė, ir puikiai piešė, ir pianu skambino. Nežinau, ar skaičiau kur nors, ar sapnavau kad ji dabar dailininkė ir gyvena kažkur Pietų Amerikoje.

1943 metų rudenį Meno Kuopos nariai suaukojo pinigus ir ant Dobilo ir Bitės kapu buvo pastatyti kuklūs mediniai kryžiai.

Skautai vyčiai, kiek žinau, savo įžodį irgi duodavo prie Lindės - Dobilo kapo.

Neperdeda Bronys Raila kalbėdamas apie Kun. Lindės - Dobilo Meno Kuopos svorį, populiarumą ir prestvžą Panevėžyje (o taipgi ir už jo ribų). Tokia kuopa išliko ir po Dobilo mirties, tokia išsilaikė iki 1944 metų.

Meno kuopos surengti literatūros ir muzikos vakarai būdavo savotiškos šventės ne vien abiejų gimnazijų moksleiviams, bet ir besidominčiai miesto visuomenei.

Ypač efektingai paminėtas Meno Kuopos įkūrimo dvidešimtmetis miesto teatre. Didelė atrakcija minėjime buvo panevėžiečių labai mėgiamas, tada tik prieš porą metų gimnaziją baigęs, tačiau jau į Kauno operetės žvaigždes spėjęs iškilti solistas Jonas Stasiūnas. Vyras iš stuomens ir iš liemens. Ir pasižiūrėti, ir pasiklausyti būdavo ko. Gi ir dabar jis, kiek girdėt, sėkmingai operoj reiškiasi.

Daug talentų išugdė L. D. Meno Kuopa...

Būnant valdyboj kurį laiką pas mane gulėjo Meno Kuopos archyvas. Gana įdomios medžiagos būta jame. Atsimenu kelis eilėraščius, rašytus kaligrafiška Kazio Inčiūros, vėliau sudėtus jo pirmajame rinkinyje "Su jaunyste", atsimenu Benedikto Rutkūno ankstyviausiųjų kūrinių originalus, V. Rastenio atvirukus, rašytus Meno Kuopai iš įvairių Europos kampų. Ar buvo archyve kas nors Bronio Railos — nebeatsimenu, tačiau, kad jis laiks nuo laiko būdavo paminimas, kartu su kitomis Meno Kuopos išugdytomis garsenybėmis, tą tai jau gerai prisimenu.

Saugodavom tą savo archyvą kaip aki, pirštų galais apie jį vaikščiodavom, be baltų pirštinaičių veik ir paliest nedrįsdavom...

Man pradėjus šiek tiek "reikštis", nuo pirmojo bolševikmečio, Meno Kuopos pirmininkais buvo: Paulius Drevinis, jau tada plačiai žinomas poetas ir literatas. Albinas Mališauskas (tragiškai žuvęs vokiečių laikais), Albinas Adomaitis ir Vitalis Jukna. Valdybos būdavo renkamos iš penkių asmenų. Šalia jų veiklą prižiūrėdavo iš

Dr. Linus Pauling, Nobelio premijos laimėtojas fizikoje, nuklydęs kalnuose; šypsosi policijos atrastas.

kiekvienos gimnazijos vadovybės paskirti globėjai, dažniausiai literatūros mokytojai. Per kelerius paskutiniuosius metus tokiais globėjais buvo rašytojas Petras Rapšys ir ponia Jagminienė.

Pati Meno Kuopa, "strateginiais sumetimais", buvo pasidalinusi į keturis būrius — sekcijas: literatūros, dailės, muzikos ir dramos. Kiekviena sekcija turėjo savo seniūnus ir susirinkimus šaukdavo atskirai. Bendrieji kuopos susirinkimai buvo šaukiami kartą į vieną ar du mėnesius. Tokie susirinkimai paprastai jau būdavo kažkas neeilinio.

Dramos sekcijos susirinkimuose itin įdomiai kalbėdavo Panevėžio miesto teatro režisierius Juozas Miltinis. Galėjai jo valandomis klausyti ir niekad nepabosdavo. Tiek žinių turėjo' Ir taip mokėjo jas perduot.

Beje! Vienas atmintiniausių ir buvo dramos sekcijos susirinkimas. Skelbė, kad tame susirinkime atrinks ke'etą teatro studijai. Besidomintys buvo paprašyti išmokti eilėraštį ir prozos gabalą. Skelbimas kvietė tik vyresniąsias klases. O ir tų susirinko keli šimtai. Daugiausia mergaičių. Visos, kažkodėl, norėjo aktorėmis tapti. Atranką darė pats Miltinis (jį kaip šiandien matau tokį kietą, juodais akiniais) ir jo palydovai. Rodos Blėdis, Babkauskas ar Alekna.

Vien tik po eilėraščio 95% krito. Pasirinko, rodos, keletą mergaičių ir pora vyrukų. Mergaičių, mat, reikėjo Miltinio planuojamam veikalui Martinz De Sera "Lopšinė dainelė".

Nė vieno Meno kuopos dramos sekcijos nario pavardę šiandien skaitau teatro ar lietuviško aktorių sąrašuose.

Norėjau tik keliais žodžiais Bronį Railą papildyti, bet jaučiu, kad jau klystu į lankas... Taigi. Kun. J. Lindės - Dobilo sukurtoji Meno Kuopa nemirė su juo. Gal būt kur iš Aukštybių sekė ir laimino jo gera akis... Ar šiandien kas tęsia jo darbą? Ar puošia jo kapą? Kas pasakys?..

KULTŪRINĖ KRONIKA

● **Teol. lic. kun. Leonardas Gižinskas,** buvęs Panevėžio gimnazijos kapelionas ir dabartinis Farmington, W. Va., parapijos klebonas Naujųju Metų išvakarėse tyliai atšventė savo 65 metų sukaktuves. Nors anksčiau kiek turėjęs sunkumų su sveikata, paskutiniu metu garbingasis jubiliatas jaučiasi gerai ir darbuojasi su dideliu pasisekimu pastoraciniame darbe.

● **Nauji leidiniai Lietuvoje.** Išspausdinta muzikologo Stasio Ylos knyga "Kaip suprasti muziką?" Knygoje pateiktos pagrindinės žinios apie muziką ir jos įvairias išraiškos formas. Vilniuje išleido "Respublikinės liaudies meno parodos katalogą" (206 pusl.). Čia rašoma apie 200 žymesnių Lietuvos liaudies meno meisterių ir duodamos jų nuotraukos. Yra ir eilės kūrinių nuotraukų. (E.)

● **Komp. Vladas Jakubėnas** pakviestas diriguoti Verdi operą "Il Trovatore", kurią vasario 13 d. 8 val. 15 min. stato American Opera Co. Pastatymas bus Eleventh St. teatre, 62 E. Eleventh St. Leonoros ir Mauricio vaidmenį šiuo kartu atliks juodukai. Sastatas vokališkai neb'ogas, bet kaikurie — debiutantai. American Opera Co. yra vadovaujama direktorės Anna Del Preda.

● **Dr. Nijolė Šalkauskaitė** dėsto Illinois Universiteto Odontologijos Mokykloje Chicagoje, eidama klinikos instruktorės pareigas. Moterų Dantų Gydytojų Organizacija ją išrinko atstove dentistų suvažiavimam.

● **Studiją apie JAV lietuvių katalikų** periodinius leidinius devynioliktame šimtmetyje paskelbs Katalikų Universiteto bibloteka Washingtone. Tuo rūpinasi Herta Hazfeld.

● **J. Narūnės** eilėraštis "Prakartėlė" buvo panaudotas "Žiburių" spaustuvėje (Toronte) išleistoje sveikinimų kortelėje.

● **Naujas lietuviškas laikraštis** planuojamas pradėti leisti Los Angeles mieste.

● **Skulpt. Vyt. Kašuba** daro didelį firmos ženklą Neries bendrovei New Yorke.

● **Dail. Alb. Elskus** įsitaisė savo studiją New Yorke (23 St. ir Lexington Ave), kur kuria paveikslus ir vitražus.

Elektroninis peilis

Vakarų Vokietijoje Zeisso bendrovė išrado, o Amerikoje pradės gaminti United Aircraft bendrovė, mašiną, kuri elektroniniais spinduliais piaus, gręš ir suvirins kiečiausius metalus. Elektroninis spindulys metalo paviršiuje pakelia temperatūrą iki 11,000° laipsnių. Tuo aparatu galima skersai sagutės galvutės išgręžti 100 skylučių. Mašina išnuomuojama už $25,-000 metams.

Padangos su "putota guma"

Dayton Gumos Bendrovė išbandė naują būdą apsaugoti padangas nuo subliuškimo staigiai jas perdūrus: jos pripildomos vadinamos putotos gumos (foam rubber), panaudojant tam specialiai paruoštą uretano medžiagą. Tokios padangos net peršautos yra dar saugios važiuoti.

Rūkymas ir tėvai

Ištyrus 21,980 moksleivių Portlande, Ore, paaiškėjo, kad vaikų rūkymas daug pareina nuo to, ar tėvai rūko. Didžiausias rūkančių moksleivių skaičius rastas šeimose, kur abudu tėvai rūko. Mažiausiai rūkančių vaikų buvo iš šeimų, kur tėvai nerūko.

Stereofoninis radijas

Numatoma, kad jau šių metų pabaigoje gali būti pradėtos stereofoninės radijo translacijos, kurių vieni garsai bus priimami paprastais radijo aparatais, o kiti — per FM stotį.

Dantų klijai

JAV Laivyno gydytojai išrado klijus, susidedančius iš tų pačių medžiagų, ką ir kaulai: kalciumo, fosforo ir glykogeno; tais klijais galima įklijuoti atgal į žiauną dantį, kuris buvo ištrauktas ir sutaisytas. Klijai laiko, kol vėl toj vietoj užauga kaulas.

Automatiškai tikrina oro užnuodijimą

JAV Spektografinės Laboratorijos Clevelande, Ohio, išrado automatinį įtaisą, kuris greit išmatuoja nuodingų dujų kiekį ore. Tas įtaisas numatomas plačiau panaudoti fabrikuose, kur gali būti nuodingų medžiagų.

MOVING
2047 W. 67 Pl., WA 5-8063
R. ŠERĖNAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli. Miesto leidimai ir pilna apdrauda.

Duoną ir įvairias skoningas bulkutes kepa

BRUNO'S KEPYKLA
3339-41 S. Lituanica Avenue
Pristatome į visas krautuves ir restoranus, taip pat išsiunčiame į visus artimuosius miestus
Tel. CLiffside 4-6376

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų.
2443 WEST 63rd STREET
Telef.: PR 8-0833 ir PR 8-0834

Mes mokame 4 1/2%
Isteigta 1914 m.
Kapitalas $5,000.000.00
August Saldukas, Prezidentas
MIDLAND
Savings and Loan Association
ANT VISŲ SĄSKAITŲ
Kiekviena sąskaita ligi $10,000. - apdrausta Federalinėje Draudimo įstaigoje.
4038 ARCHER AVENUE
CHICAGO 32, ILL.
Tel. LA 3-6719

TROOST-PACHANKIS MONUMENTS
6819-21 So. Western
All Phones GR 6-3745
John W. Pachankis-Patch, Vice-President
C. Vitkauskas-Vitkus, District Manager
GRAŽIAUSIŲ PAMINKLŲ PASIRINKIMAS
Atdara kasdien ir sekmad. nuo 9 val. ryto iki 5 popiet.

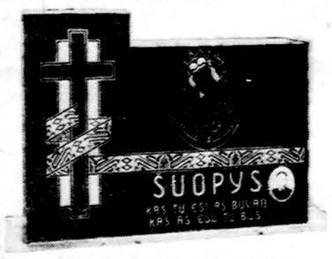

EDVARDAS SAUNORIS — GĖLININKAS
Paruošia gėles iš savo šiltadaržių vestuvėms, krikštynoms ir kitoms iškilmėms. Parūpina geles ne tik laidotuvėms, bet ir gėles sodinti ir puošti kapą jūsų artimųjų.
3942 W. 111th St., PR 9-1355 ir 9-1356

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON,
SAVININKO
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3914 West 111th Street
Tel. — CEdarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste

Petkus
TĖVAS IR SŪNUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6812 S. WESTERN AVE., Tel. GRovehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero, TOwnhall 3-2108-09
KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-3600 REpublic 7-8601

J. F. EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ

Didžiausia ir moderniškiausia paminklų dirbtuvė Chicagoje
Pirkite tiesiog iš gamintojo, sutaupysite
BEVEL GRANITE COMPANY
119th St. & Kedzie Av.
Chicago 43, Ill., CE 3-4718
JONAS SAVICKAS, BE 8-3632 dienomis ir vakarais
JŪSŲ PASIRINKIMUI, DIDŽIAUSIAS RINKINYS GATAVŲ PAVYZDŽIŲ

Ambulansų patarnavimas diena ir naktį.
Reikale šaukite mus.

Mes turime koplyčias visose Chicagos ir Roselando dalyse ir tuojau patarnausime.
SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS
PETRAS BIELIŪNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. LAfayette 3-3572
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401
PETRAS P. GURSKIS
718 WEST 18th STREET Tel. SEeley 3-5711
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911
LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139
VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003
STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 WEST 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672
VANCE FUNERAL HOME
1424 S 50th AVE. OLympic 2-5245 ir TOwnhall 3-9687

Skaitykite ir platinkite dienraštį "Draugą"

SPYGLIAI IR DYGLIAI

Redaguoja dr S. ALIŪNAS

RĖŽK, BIČIULI, PRAKALBĄ

Jeigu tu nepasakai prakalbos savo arba kieno kito vardu, tai tu iš viso niekam netikęs Lietuvos vaduotojas, juk be prakalbų kas sužinos apie tai, kad Vilniuje yra Gedimino pilis. Jeigu per kokias sukaktuves nėra ketvirčio šimto prakalbų, tai argi gali toks pagerbtasis būti laimingas. Jeigu svečias užsimokėjęs, pvz. ketvertą dolerių, turi po poros valandų išeiti namo, tai koks čia pagerbimas? Reikia, kad jis tiek sėdėtų, kad bent pora savaičių atmintų minėjimą. Pagaliau, po trumpo minėjimo gali dar noras ateiti pasisveikinti su su-

Ei, būkim, brangus medžiotojau, geruoju, aš, bolševikinė meška, siūlau nusiginkluoti ir pulti vienam kitam į bičiulišką glėbį.

kaktuvininku ir jam ranką paspausti, o kam tai reikalinga. Išklausei 35 prakalbas ir skubink namo, jubiliato net nematęs.

Na, pavyzdžiui, koks ten minėjimas, jei vienas pasako išsamią prakalbą, o keletas trumpu žodžiu pasveikina? Žmogus nieko nebegali atminti. Reikia, kad bent dvidešimt tą patį pakartotų, tada sukaktuvininko biografiją, net ir labai jau negabus, arba tiesiog koks nors sukaktuvininko priešas, per nesusipratimą atsiradęs minėjime, išmoktų.

Didžiausias nesusipratimas buvo Draugo jubilėjaus proga. Įsivaizduokit prieš koncertą tebuvo tik viena labai trumputė gerai paruošta kalba. Švenčiant 50 metų reikėjo būtinai nors po vieną prakalbą už metus. Juk tai tiek maža, kad net tauraus miestelio klubas, susirenkąs pasidalinti įspūdžiais, kaip kadaise to miestelio ganyklose pempių kiaušinius rinko, daugiau prakalbų nulaiko.

Nei šis, nei tas vyko Ir Chicagoje per kun. Šantaro jubilėjų. Ten per pustrečios valandos buvo pasakytos kalbos ir suvalgyti steikai. Žmonės nenori skirstytis ir tiesiog apstojo jubiliatą. Prakalbų sakymas turi daug auklėjamosios reikšmės. Žmogus sužino, kad Lietuvoj yra bolševikas, be to, kad Chicaga Lietuvių sostinė. Be to, koks nenaudėlis anksti iš minėjimo išėjęs dar ko gero į kokią karčiamą užsuks įspūdžiais pasidalinti. Manytume, kad reikia minėjimus tęsti ligi ryto. Tegu žmogus tiesiai į darbą keliauna iš salės. Tada ir aukos daugiau, ir prasmės bus. Kadangi New Yorke viename bankete buvo pasakytos 35 kalbos, o Chicagoje tik 27, todėl siūlome, kad šie miestai paskelbtų prakalbų varžytines. Juk tiesiog negražu Chicagai nusileisti. Maždaug galėtų būti socialistinės lenktynės, kaip ten kolchozinėj santvarkoj, kiek kuri višta kiaušinį padėjus sukudakuos Chruščevo garbei.

Prileiskim, vyksta kokios nors dailės parodos atidarymas. Reikia taip daryti, kad juo blogesnė paroda, juo daugiau prakalbų ir visokių sveikinimų būtų, nes ko gero po keletos valandų dar sugalvos žmonės pradėti paveikslus apžiūrinėti ir ko gero gilintis į meną. Atėjai į parodos atidarymą, tai jau už šį nesusipratimą, nebeturėk laiko paveikslam, o klausyk prakalbų. Menas yra nulis prieš prakalbas.

Jeigu tu esi šiaip jau, bičiuli, taurus žmogus, na, pavyzdžiui organizacijai stalus panešioji, o kartais ir protokolą parašai, reikalauk, kad po parengimo tau padėkotų. Jeigu nepadėkojo, brolau, žuvęs. Neužsileisk ir kovok. Jeigu kepei blynus, kugelį ar kitokį patriotišką valgymą į stalą nešiojai, kovok, kad būtinai tau padėkotų, nes be prakalbos apie tavo darbą, kitą kartą blynai gali nebeišeiti patriotiški.

Jeigu choras gražiai padainuoja, arba teatralai gerai suvaidina, tai jau be prakalbų koks ten tų veikalų pasisekimas. Jeigu tik surandi progą, tuoj šok ant scenos ir bučiuok dirigentui ar solistei ranką arba režisorę būtinai gražiai apsikabink ir paskui pridėk, kad jūs jau nuo seniai esate pažįstami, ir dar tada, kažkada Vilniuj, o ko gero dar Maskvoj, jau veikėte ir iš viso nuostabius dalykus išdarinėjote. Jeigu nebus prakalbų, tai koks gi tas vaidinimas? Žmonės ko gero eidami pradės apie vaidinimą kalbėti arba chorą vertinti ir ko gero dar atras, kad ir tas, ir tas buvo netaip jau gerai. Juo blogesnis vaidinimas, juo daugiau prakalbų, juo blogesnis koncertas, juo daugiau padėkų, kad žmogus per prakalbas visai užmirštų, ką jis neseniai matė ir girdėjo. O iš viso juk kas iš tų vaidinimų? Vaikiškas darbas. O prakalbas tai jau net ir JAV prezidentai sako.

Italijoje yra toks kunigas Mincevičius. Vyras atrodo šauniai ale viską daro atvirkščiai.

Kai atėjo tik vasaris.
Ši rimta panelė tarė:
— Radom tikrą širdį tojo,
Kuris niekam neaukojo.

Supraskite, italai didelių skubotumu nepasižymi, be to, jie turėjo Mussolini ir kitokių graikų pridarė, todėl jiems minėjimai reikia ruošti ilgesni. Tegu nenaudėliai pasiklauso prakalbų ketvertą valandų. Iš viso kur tiems italams skubėti? Tačiau kun. Mincevičius sušaukia tūkstantį italų ir per porą valandų atlaiko pamaldas, pavaišina, ir pakalba apie Lietuvą.

Pasikviečia lietuviai svečių lietuviškai nesuprantančių ir rėžia ketvertą valandų kalbas. Ir gerai tiems svetimtaučiams, jie turi išmokti apie Lietuvą, bei lietuvių kalbos grožį pajusti. Šiaip per pora valandų lietuvių draugų nepadarysi. Ko gero ir lietuviškai koks negabuolis svečias neišmoks per valanda ir paskui greit minėjimą užmirš ir ko gero dar kitais metais sugalvos atvykti.

Žodžiu, tiek daug gražių galimybių atveria mums prakalbos, todėl, bičiuli, jeigu tu dar nors kiek kruti, rėžk prakalbą, nes be jų visi kiti tavo darbai bus tiek verti, kiek dr. Margerio paskaitos, jog Lietuvoje yra vaistų perteklius. **P. T.**

Baisios audros, sujudimas,
Šalėje aukų rinkimas.

Mikas Mužikas

GIESMĖ NIEKUR NEINANČIO

Nameliai mano šilti ir glaudūs
Visi pavydi jų gražumėlio.

A. Gustaitis

Mano nameliai puikūs ir gražūs,
Visa atrodo kaip auksu lieta,
Šalia namuko stovi garažas,
O šalia jojo nauja karieta.

Mano namuko gražiausios spalvos,
Iš tolo pusė kvartalo šviečia,
Ir kvailas būčiau per visą pilvą,
Jeigu namely tam nesėdėčia.

Vyksta visokios veiklos ir kovos,
Koncertai, baliai ir parengimai,
Aš sau namely guliu ant lovos,
Ir visą veiklą te velnias ima.

Mano nupirkta kiekviena plyta,
Tūkstančiai mano naman sudėti,
Kaip aš surasčiau sau vietą kitą,
Kaip aš galėčiau kitur sėdėti?

Koncertai, baliai — kvailos idėjos,
Balfai ir fondai niekai visviena,
Šitiek į namą kaštų įdėjęs
Turiu sėdėti juose kasdieną.

SPAUDOS APŽIŪRINĖJIMAS

— **Nusimanąs scenos darbe akt. Pilka** rašo Naujienose apie kun. Burbos parapiją ir gale pateikia šaltinius, iš kur tas žinias ėmė. Šaltiniai tokie: "(Vytautas Širvydas. Pirmąsias uždangas pakeliant Amerikoje. Teatro Almanachas, pirmas tomas)".

Ir atsilikę esame, nes jei mini pirmą atsiminimų tomą, matyt jų yra ir daugiau, o mes nei pirmo, nei paskutinio nematėme.

— **Ipolitas Naujienose** sausio 9 d. numeryje rašo: "Jei ALTas ir kitos organizacijos iš tikrųjų sušlubuotų, tai Bendruomenė, rodos, net egzekvijų užpirkti neįstengtų".

Nenusimink, Ipolitai, nes kiek vienais metais L. Bendruomenės skyriai daugelyje vietų surengia Vasario 16 d. minėjimus ir tūkstančius atiduoda Altui, kad tų egzekvijų greit nereikėtų.

— **Dirva** sausio 27 d. numery vedamajame taip išvedžioja: "Suorganizuota ofsetinė spaustuvė įgalino skaitomąją medžiagą skaitytojui duoti raštu ir vaizdu. Ir duoti ne murzinu vaizdu, bet taip, kaip gera nuotrauka turi atrodyti". To laikraščio pirmame puslapyje įdėta Vyt. Kavolio ir arch. J. Vepšto nuotrauka, o po ja parašyta, kad tai šaunūs vyrai, atkūrę JAV Lietuvių Studentų Sąjungą Vyt. Vardys ir Vyt. Kavolis. Nors ir ne murzinos nuotraukos, ale Dirvos galvos vistiek neatskyrė architekto Juliaus nuo politinių mokslų daktaro Vytauto.

Tėvas Chruščevas lipa į septynmečio plano viršūnes. Kaip matyti baigia užlipti, ir už poros pakopų bus didelis pliumpt.

— Asilėli, nebūk asilas, keliauk, nes kitaip tave uždarysiu į kolchozą, kur per septynerius metus turėsi pralenkti amerikonišką sunkvežimį.

Jonas Aluona

Kai ilgėja vakarai

A, gerai, tai gerai
Kai ilgėja vakarai,
Kas nežino — prie tamsos
Atsiranda daug drąsos!

Susitinki kur bare
Su Aldona ar Mare.
Ar tu vedęs — kas ten klaus,
Jei negaili tik alaus.

Tu dainuoji ar šauki,
Šinkorėlei vis tinki,
Glaudi petį prie Onos
Atitrūkęs nuo žmonos.

Kai iš vieno rodos du,
Tiesus kelias ant grindų.
Ak, ilgieji vakarai,
Daug kiaulysčių padarai.

Skirtumai

Raketa ir Bulganinas

— Kuo Bulganinas panašus į raketą?

— Jis paleido Chruščevą į orbitą ir pats sudegė Sibiro erdvėje.

Laika ir žmogus

— Koks skirtumas tarp Laikos gyvenimo sputnike ir mūsų gyvenimo?

— Laikai šuniškas gyvenimas jau pasibaigė, o mums dar ne!

Viršuj išspausdintą juoką pasakojo įsilinksminęs pilietis Maskvoje troleibuse. Priešais sėdėjęs pilietis šnipas į juoką atsiliepė:

— Labai įdomu, pilieti! O dabar pasakyk tamsta man, koks skirtumas yra tarp šito troleibuso ir jūsų?

— ? ? ?

— Nežinai? Ogi skirtumas toks, kad troleibusas eis toliau, o tamsta keliausi su manim į policiją!

Nenormalus senis

— Žinai, tas senis milijonierius taip apgavo tą vargšę Margaritą, kuri neseniai atvyko į Hollywoodą, — sako viena žvaigždė kitai.

— Kokiu būdu gi ją apgavo?

— O jis pasisakė, kad esąs 79 metų ir turi labai silpną širdį, gi dabar pasirodo, kad jis yra 60 metų ir yra tvirtas kaip jautis.

— Viena jaunavedžių šeima buvo laiminga ligi tol, kol sugedo televizija ir atsirado progos pasikalbėti.

— Ne visos ištekėjusios moterys yra žmonos.

Lietuviai prasimušė į tarptautinius vandenis

Sausio 30 d. Naujienose rašoma, kad "Žymiausiojo gyvo lietuvių dramaturgo Živilės, Vieno ir kitų, Pabudimo ir Žvakidės autoriaus Antano Škėmos" rečitalis įvyks "atitinkamai rinktinėse Conrad Hilton viešbučio patalpose".

Garbė lietuviam, kad spindintis genijus įsiveržė į "rinktinės patalpas", kur to žymiausiojo gyvo dramaturgo žodžio per amžius neužneš lietuviškos dulkės. Ar negalėtų koks nors gyvas genijus paskaityti savo kūrybos įlipęs į Eifelio bokštą, tada lietuvių kūryba pasklistų visame pasaulyje.

Kritikam pasirinktini aptarimai

Kadangi daugelis kritikų vartoja banalius išsireiškimus, mes čia duodame tų išsireiškimų porą, praturtinti marmeladinius aprašymus:

Apšvietimas buvo pergeras, žiūrovai galėjo aktorius matyti.

Aktoriaus kojos buvo užmigusios.

Uždanga pakilo 7 val., o būtų geriau, kad ir žiūrovai būtų pakilę.

Pianinas visame veikale turėjo gražiausias kojas.

Scenoje aidėjo šūviai. Gaila, kad nepataikė į to veikalo autorių.

Melagių konkursas

1959 m. melagių konkursą laimėjo pilietis iš Wichita Falls, Texas, kuris Burlington, Wisc., melagių klube papasakojo:

— Jūs esate girdėję apie didelius vėjus, tačiau praėjusią vasarą buvo toks mažas vėjas, kad mes turėjom išjungti keletą vėjo malūnėlių, kad užtektų vėjo sukti nors vienam malūnui, tačiau jei aš nebūčiau nuėmęs vielos tvoros, kad nesulaikytų vėjo, tai nebūtų užtekę vėjo nė tam vienam malūnui.

Spyglių pastaba: Mes manome, kad konkursą turėjo laimėti laikraštis Dirva, kuris paskelbė, kad New Yorke, Darbininko konkurse dainavo sol. Pr. Bičkienė, tuo tarpu keli šimtai klausytojų aiškiai matė, jog ten dainavo Monika Kripkauskienė.

Nustok rūkyti, — sako daktaras.
— Aš nerūkau, — atsako pacientas.
— Nustok gerti.
— Aš negeriu.
— Nelošk kortomis.
— Aš nelošiu.
— Tai jau esi miręs ir ko dar čia atėjai, — paaiškino psichiatras.

— Modernus žmogus privalo turėti ne tik tvirtas sąskaitas, bet ir tvirtus nervus.

Puikus pastatymas

Vienos premjeros metu vienas žiūrovų staiga sušunka:

— Užgesinkit, pagaliau šviesą, kad galėčiau nors pamiegoti.

— Ne! — atsišaukė kitas balsas, — aš dar noriu pabaigti skaityti laikraštį.

Pučia, traukia, stumia vėjas
Į vakaruškas šokėjas.

Tai knygelė brangiausia, iš jos paskaitai ir tada nuo kultūros visiems plečiasi šonai.

Lietuva ir Elvis Presley

Amerikos Balsas savo transliacijose į Lietuvą, norėdamas supažindinti tenykščius klausytojus su amerikiečių muzika, sausio 12 d. visom bangom perdavė Elvis Presley staugimus (kojų kratymo nepavyko radijo bangom perduoti). Reikia manyti, kad mūsų tautiečiams, ištroškusiems teisybės ir už slaptą klausimą rizikuojantiems patekti į Sibirą, muzika labai naudinga. Už Presley miršta amerikietės, kodė negali lietuvaitės Sibire už Presley pakentėti, be to, kinkų kratymas labai Sibire naudingas, ne taip greit sušalti galima.

— Ei, pilieti, nesvarbu, kad banką išplėšei, bet mokesčius nuo šių savo pajamų vistiek turi sumokėti, — rimtai paaiškino pajamų mokesčių įstaigos tarnautojas.

Pavojingi simptomai

Daktarą nakties metu šaukia moteris:

— Atvykite, daktare, mano vyras eina iš proto, jis save vadina Napoleonu.

— Tikrai blogai, — atsako daktaras.

— Tai dar nebūtų taip blogai, bet jis mūsų tarnaitę laiko Juzefina Beaubarnais.

Išpildė žmonos prašymą

Nikodemas labai mėgo martinį. Kartą atėjo į karčiamą ir užsisakė martini. Prieš gerdamas išėmė iš stiklo slyvą ir įsidėjo į kitą stiklinę. Po to užsisakė antrą, trečią ir daugiau martini ir vis slyvas dėjo į atskirą stiklinę. Kada stiklinė buvo pilna slyvų, jis svirduliuodamas išėjo pro duris.

— Stebėtinas tipas, — neiškentė nenusistebėjęs vienas svečių.

— Ko čia stebėtis, žmona išsiuntė jį parnešti namo stiklinę slyvų, — atsakė patarnautojas.

Motina suklydo

Korėjoje ties Seulu ėjo smarki kova. Vienas amerikiečių dalinys buvo apipilamas kulkomis. Vyrai slėpėsi, kur galėdami. O vienas jų sako: "Kad gi motinėlė nebūtų suklydus!"

Vadovavęs viršila, aprimus apšaudymui, klausia kareivėlio, kaip jo motina suklydo.

— Ugi, pirmiau negu gimiau, ji buvo tikra, kad pagimdys mergaitę.

SPYGLININKAI GUODŽIASI

— **Taupusis** iš Chicagos rašo: "Didžiai Gerbiamas "Spyglių-Dyglių" redaktoriau! Kreipiuos į Tamstą, kaip vienintelį, galintį mane suprasti ir dauge su manimi pareikšti šį mano pasipiktinimą ir griežtą protestą.

Sausio 28 d. "Drauge" žinutėje iš Chicagos buvo paskelbta, kad vienas Brighton Parko namų savininkas Vasario 16 Gimnazijos vieno dolerio vajuje aukojo vieną centą.

Aš pats būdamas vienas iš tokių šiuo reiškiu griežtą protestą, kad tokio tauraus asmens pavardė nebuvo paskelbta laikraštyje.

Visokių vajų vykdytojai, matyt, tingėdami dirbti padoraus ir pelningo darbo, valkiojasi po namus, kaulydami ir iščiulpdami taip mielą ir brangų doleriuką, ir tas vargšelis, gal, dėl to visą naktį nemiegojo, sielojosi dėl patirtų nuostolių, šalin nukreipė mintis, kaip įsigyti antrus ar trečius namus ir dėl to patyrė dar didesnių nuostolių, ir tokios taurios asmenybės pavardės nepaskelbti laikraštyje, jo nepagerbti, yra stačiai kiaulystė!

Prieš tokią diskriminaciją aš kviečiu visus taupiuosius drauge su "Spygliais - Dygliais" griežtai protestuoti!

— **Spyglininkas nuo Toleikos** rašo: "Naujienose, sausio 23 d. buvo išspausdinta toks sakinys Taigi tikslus programos dalyvių sąrašas bus paskelbtas greičiausiomis dienomis". Gal galėtumėte pasakyti, kurios dienos skaitomos greičiausiomis.

Spygliai mano, kad greičiausios dienos yra tos, kada atostogauji.

— Bastūnas su pinigais vadinamas turistu, o bastūnas be pinigų — valkata.

Padėka

Lietuvos ir Sibiro lietuvia Amerikos Balsui reiškia nuoširdžią padėką, kad jis pertransliavo lietuviškai Chruščevo kalbą, kurią jie jau buvo girdėję ir Lietuvoj. Malonu, kad Amerikos Balsas pakartoja gražius Chruščevo žodelius, teigiančius, jog kapitalistai yra kvailiai. Dėl kapitalistų nežinome, bet dėl transliacijos tai atsimename pasaką: "Buvo du broliai gudrūs, o trečias amerikonas, duodąs instrukcijas, kaip tvarkyti Amerikos Balso programas".

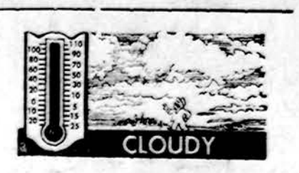

Būna baisiai apsiniaukę,
Kai rytais iš baro traukia.